

**ZŠ s MŠ
KALITÉ - KUDLOV**

**Inovovaný
školský vzdelávací program
KLÚČ K VZDELANIU
ISCED 2**

1. september 2017

**Mgr. Ľubica Serafinová,
riaditeľka školy**

Inovovaný školský vzdelávací program KLÚČ K VZDELANIU

Stupeň vzdelania ISCED 2	
Dĺžka štúdia:	5-ročná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna

Predkladateľ: Základná škola s materskou školou Skalité – Kudlov	
Adresa:	Kudlov 781, 023 14 Skalité
IČO:	037812386
Riaditeľ školy:	Mgr. Ľubica Serafinová
Kontakty:	tel.: 041/4376159
	email: skola@zskskalite.edu.sk
	www.zskskalite.edupage.org
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:	Mgr. Ľubica Serafinová

Zriaďovateľ: Obec Skalité	
Adresa:	Obecný úrad Skalité, Skalité 598, 023 14
IČO:	00314285
Starosta:	PaedDr. Andrea Šimurdová
Kontakty:	tel: 041/43 76 106, 041/42 54 640
	fax: 041/43 76 105, 041/42 54 605
	email: obec@skalite.sk
	www.skalite.sk

Platnosť dokumentu po revidovaní od 1.9. 2017

Podpis: .....
Mgr. Ľubica Serafinová, riaditeľka školy

OBSAH

1. Charakteristika školy.....	4
2. Charakteristika školského vzdelávacieho programu.....	5
2.1 Zameranie školy	5
2.2 Vymedzenie cieľov výchovy a vzdelávania.....	6
2.3 Organizácia prijímacieho konania a stupeň vzdelania.....	6
2.4 Profil absolventa.....	7
2.5 Formy výchovy a vzdelávania.....	8
2.6 Personálne zabezpečenie.....	8
2.7 Priestorové a materiálne – technické vybavenie.....	9
2.8 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany.....	11
3. Vnútrotný systém hodnotenia.....	11
3.1 Systém kontroly a hodnotenia žiaka školy.....	11
3.2 Vnútrotný systém hodnotenia zamestnancov	13
3.3 Hodnotenie školského vzdelávacieho programu.....	14
3.4 Hodnotenie školy.....	14
4. Kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov.....	16
5. Zabezpečenie výchovy a vzdelávania pre žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami.....	16
5.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.....	16
5.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.....	18
5.3 Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním.....	18
6. Rámcový učebný plán	20
6.1 Školský rámcový učebný plán pre nižšie stredné vzdelanie.....	20
6.2 Poznámky k Rámcovému učebnému plánu.....	23
7. Učebné osnovy.....	25
7.1 Vzdelávacie oblasti.....	25
7.2 Prierezové témy.....	28
7.3 Učebné osnovy pre jednotlivé predmety	32

Prílohy:

PRÍLOHA č. 1 Implementácia prierezových tém do vyučovacieho procesu

PRÍLOHA č. 2 Implementácia finančnej gramotnosti do vyučovacieho procesu

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základná škola s materskou školou Skalité – Kudlov je právnym subjektom – rozpočtovou organizáciou. Je plno-organizovanou základnou školou so všetkými ročníkmi. Škola sa nachádza v blízkosti hraníc s Poľskou republikou v hornej časti obce, odkiaľ pochádza aj väčšina žiakov školy. Vzhľadom na svoju polohu a výsledky prijíma často aj dochádzajúcich žiakov. Prevažná väčšina žiakov má trvalý pobyt v obci Skalité. Dochádzajú do školy z najbližšieho okolia obce, prevažne z častí Serafinov, Kudlov, Tridsiatok, U Tomasa. Našu školu navštevuje okolo 300 žiakov vrátane detí materskej školy. V základnej škole máme 14 tried (6 na druhom stupni).¹ Priemerná naplnenosť tried je 17 - 18 žiakov. Máme dobré skúsenosti so vzdelávaním detí so špeciálnymi výchovno-vyučovacími potrebami, ktorým sa plne venuje školský špeciálny pedagóg.

Areál školy je umiestnený v tichom prostredí v blízkosti lesov. Škola je dobre dostupná autobusovej doprave. Neďaleko školy sa nachádza vlaková stanica.

Škola dobre spolupracuje so **Zriaďovateľom školy Obcou Skalité** hlavne pri zabezpečovaní materiálno-technického vybavenia školy ako aj formou aktívnej účasti na oceňovaní najúspešnejších žiakov a učiteľov. Zároveň sa podieľame na organizácii a zabezpečení kultúrnych a spoločenských podujatí organizovaných obcou.

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Čadci - poskytuje škole poradenstvo v oblasti porúch učenia a správania, diagnostiky žiakov so ŠVVP (integrácia/začlenenie), konzultácie

Občianske združenie Detstvo Kudlov - spolupráca s rodičmi sa neustále rozvíja, cieľom je dosiahnutie maximálnej úrovne vzájomnej komunikácie a vybudovanie pozitívnych vzťahov medzi rodičmi a učiteľmi. Na škole pôsobí, ktoré združuje rodičov žiakov našej školy. Aktívne sa podieľa na organizácii rodičovských združení a konzultácií, na príprave spoločných aktivít. Už dnes sú rodičia cennými partnermi školy vďaka Správnej rade OZ Detstvo Kudlov a majú samozrejme svojich zástupcov aj v Rade školy. Okrem pravidelných triednych schôdzok sú rodičom v pravidelných konzultačných hodinách k dispozícii nielen oni ale aj výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg a koordinátor prevencie. Rodičia majú možnosť dohodnúť si individuálne konzultácie u ktoréhokoľvek vyučujúceho aj mimo týchto stanovených hodín. Informácie o činnosti školy a školského klubu detí sú samozrejmosťou súčasťou webového sídla školy.

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Čadci – vzdelávanie pedagógov a žiakov v oblasti dopravnej výchovy, prevencie kriminality

MPC Žilina a iné vzdelávacie inštitúcie – zabezpečujú ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov v zmysle zákona 317/2009

ZUŠ v Čadci – realizuje u nás záujmovú činnosť vo výtvarnom a hudobnom odbore

TJ Slovan Skalité - futbalový oddiel

ŠKP Skalité – biatlonový oddiel

HBC Skalité – hokejbalový oddiel – ponúkajú záujmovú činnosť pre našich žiakov

CVČ Skalité a Čadca – organizačne zabezpečuje predmetové súťaže a olympiády a záujmovú činnosť

V rámci školy sme realizovali, resp. realizujeme projekty, ktorých ciele sú vždy zamerané na rozvoj určitej oblasti výchovy a vzdelávania a napomáhajú škole aj finančne.

Detský čin roka – celoslovenský projekt na vyzdvihnutie príkladného správania sa detí v záťažových životných situáciách

Elektronizácia a revitalizácia knižníc – rozšírenie knižného fondu prostredníctvom realizácie aktivít na rozvoj čitateľskej gramotnosti

Kľúč k vzdelaniu – projekt EÚ „Premena tradičnej školy na modernú“ - obsahová prestavba vzdelávania s využitím inovovaných foriem a metód výučby realizovaná 2009 – 2011

Kľúč k úspešnému životu – projekt EÚ „Premena tradičnej školy na modernú“ - obsahová prestavba vzdelávania s využitím inovovaných foriem a metód výučby realizovaná 2012 - 2014

E-Twinning – Záložka do knihy spojuje, Moja obec, Ako sa „šteká“ v cudzích jazykoch – zamerané na medzinárodné vzťahy a priateľstvo v rámci EU prostredníctvom projektov v IKT

Zdravie v školách – celoškolský projekt na elimináciu šikanovania

¹ podrobné údaje pre aktuálny školský rok sú uvedené na webovom sídle školy a v dokumentácii školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Náš školský vzdelávací program KLÚČ K VZDELANIU má predovšetkým kvalitne naplňovať výchovno-vzdelávacie ciele a kompetencie, ako sú uvedené v štátnom vzdelávacom programe, zároveň však využíva aktuálne možnosti školy a pedagogického zboru, rešpektuje prostredie, v ktorom sa škola nachádza a predovšetkým sa snaží reagovať na požiadavky rodičov žiakov. Uvedomujeme si, že naši žiaci majú v rámci svojej individuality veľmi rôznorodé vzdelávacie potreby, ktoré sa snažíme zohľadňovať.

2.1 ZAMERANIE ŠKOLY

Analýzou vlastných možností a kompetencií pedagogického zboru, požiadaviek rodičov rešpektovaním tradícií školy definujeme základnú myšlienku nášho školského vzdelávacieho programu KLÚČ K VZDELANIU - otvorenosť školy žiakom, rodičom a verejnosti, ktorej hlavným poslaním je poskytovať komplexné služby v oblasti výchovy a vzdelávania, a tak vychovávať žiakov ako harmonicky rozvinuté osobnosti, schopné uplatniť sa v spoločnosti so špecifickým dôrazom na:

- K: Komunikáciu a otvorenosť
- L: Ľudskosť a spolupatričnosť k okoliu a regiónu
- Ú: Úctu a vzájomnú toleranciu
- Č: Činorodosť, samostatnosť a tvorivosť.

Základná škola podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov poslanie ZŠ v § 29 charakterizuje nasledovne: ZŠ podporuje rozvoj osobnosti žiaka vychádzajúc zo zásad humanizmu, rovnakého zaobchádzania, tolerancie, demokracie a vlastenectva a to po stránke rozumovej, mravnej, etickej, estetickej, pracovnej a telesnej. Poskytuje žiakovi základné poznatky, zručnosti a schopnosti v oblasti jazykovej, prírodovednej, spoločenskovednej, umeleckej, športovej, zdravotnej, dopravnej a ďalšie poznatky a zručnosti potrebné na jeho orientáciu v živote a v spoločnosti a na jeho ďalšiu výchovu a vzdelávanie. Úplnú profiláciu školy výrazným zameraním sa na niektorú vzdelávaciu oblasť neplánujeme.

Na základe SWOT analýzy sme si stanovili tieto priority:

- aby to bola škola, ktorej absolvent bude morálny, slobodný a múdry
- vypracovať kvalitný vzdelávací program, ktorý bude odrážať zosúladenie potrieb žiakov, školy a rodičov
- efektívne využívať IKT vo vyučovaní
- byť jazykovo pripravení v Európskej únii
- uvedomiť si základné environmentálne problémy, aktívne sa zapájať do aktivít na ochranu životného prostredia a formovať prvky zdravého životného štýlu
- podporovať ďalšie vzdelávanie učiteľov na zvýšenie odbornosti vyučovania, získavania špeciálnych kompetencií učiteľov
- zapájať sa do projektov a prostredníctvom nich skvalitniť materiálno-technické vybavenie školy a spestriť výchovno-vzdelávaciu a mimoškolskú činnosť

Naše smerovanie vo výchovno-vzdelávacom procese budeme viesť k tomu, aby sme vychovali kultúrneho a zvedavého človeka, ktorý slobodne myslí, poctivo pracuje, váži si seba a okolitý svet, dokáže si nájsť svoje miesto v spoločnosti, prejavuje sa ako demokratický občan v súlade so všeobecne uznávanými životnými a mravnými hodnotami.

Naším zámerom je pripraviť žiakov na život tak, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy. Naším cieľom je pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného motivovať sa k celoživotnému vzdelávaniu. Naším zámerom je dosiahnuť zvýšenie čitateľskej gramotnosti žiakov našej školy, gramotnosti v oblasti IKT a zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy.

Dôležité je, aby sme. Vedeťme žiakov v duchu humanistických princípov a v spolupráci s rodičmi formujeme u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.

2.2 VYMEDZENIE CIEĽOV VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

V rámci školského vzdelávacieho programu sme si stanovili nasledovné ciele:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť);
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí;
- viesť žiakov k zodpovednosti za výsledky dosiahnuté vo vzdelávaní, viesť ich k objektívnemu sebahodnoteniu, sebaovládaniu;
- naučiť sa motivovať pre vzdelávanie, rozvíjať svoje schopnosti;
- vedieť sa vyjadrovať ústne a písomne primerane situácií aj v cudzom jazyku;
- kvalitne pripraviť žiakov v športovej príprave, ktorá je zameraná na gymnastiku a biatlon a rozvíjať telesnú zdatnosť detí so zameraním na špecifickú pohybovú prípravu, vytvoriť u nich vzťah k celoživotnej športovej aktivite;
- viesť žiakov k environmentálnym problémom a rozhradu posilnením predmetov s podobným zameraním o časovú dotáciu.

Náš ŠKVP počíta aj so vzdelávaním žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami ako aj s ich integráciou tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní. Veľký dôraz kladieme na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebapoznania a sebahodnotenia žiaka.

2.3 ORGANIZÁCIA PRIJÍMACIEHO KONANIA A STUPEŇ VZDELANIA

Na vzdelanie v základnej škole sa prijíma dieťa, ktoré splnilo podmienky začatia plnenia povinnej školskej dochádzky podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o ktorého prijatie na základe zápisu požiadal zákonný zástupca. Zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole. Zápis sa koná od 1. apríla do 30. apríla, ktorý predchádza začiatku školského roka, v ktorom má dieťa začať plniť povinnú školskú dochádzku.

Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho stredného vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy (dĺžka vzdelania 5 rokov). Škola prijíma aj žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Nižšie stredné vzdelanie	
Dĺžka štúdia:	5 rokov
Forma štúdia:	denná
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Ukončenie posledného ročníka primárneho vzdelania
Podmienky prijatia dieťaťa so ŠVVP:	- písomná žiadosť zákonného zástupcu - písomné vyjadrenie zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa
Spôsob ukončenia štúdia:	Úspešné ukončenie posledného ročníka nižšieho stredného vzdelania

Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	Vysvedčenie s doložkou
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Nižšie stredné vzdelanie – ISCED 2
Možnosti ďalšieho štúdia:	Vyššie stredné vzdelanie – ISCED 3

Základné vzdelanie sa člení na primárne vzdelanie a nižšie stredné vzdelanie. Úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre nižšie stredné vzdelanie žiak získava **nižšie stredné vzdelanie**. Na vysvedčení v deviatom ročníku sa do doložky vysvedčenia uvedie: „**Žiak získal nižšie stredné vzdelanie**“

Nižšie stredné vzdelanie žiak získava aj úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania pokračuje v štúdiu na strednej škole v zmysle § 62 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.4 PROFIL ABSOLVENTA

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebazvdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

2.5 FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Budeme uplatňovať a rozvíjať metódy a formy práce podporujúce kľúčové kompetencie v súlade so zámermi školy. Vyučujúci jednotlivých predmetov si musia sami zvoliť primerané metódy a formy práce, ktoré budú motivovať žiakov, tak aby splnili obsahovú i výkonovú časť učebného predmetu. Nedá sa predpísať nejaká univerzálna forma platná pre všetky predmety a všetkých pedagógov. Učitelia si budú vyberať, včleňovať a obohacovať vyučovanie najmä týmito metódami a formami:

- **metódy na rozvoj čitateľskej gramotnosti**
  - využívať takmer na všetkých vyučovacích predmetoch
  - využívať rozšírený knižničný fond, spoluprácu s knižnicou

- zvýšenú pozornosť venovať čítaniu s porozumením
- vlastnú tvorbu a rozvíjanie jazykového prejavu
- prácu s informáciami a schopnosti argumentovať
- **projektové vyučovanie**
  - pracovať v tíme alebo samostatne, riešiť úlohy, problémy projektom
  - spájať poznatky a zručnosti viacerých predmetov
  - vedieť prezentovať
  - využívať krátkodobé i dlhodobé projekty
  - vytvárať myšlienkové mapy
  - problémové vyučovanie
- **skupinové vyučovanie**
  - vedieť organizovať a plánovať prácu
  - spolupracovať a deliť si prácu
  - aktívne zapojenie každého žiaka do práce v skupine
  - kooperatívne vyučovanie
- **blokové vyučovanie, integrované**
  - pri organizácii účelového cvičenia
  - pri prierezovej téme dopravná výchova, multikultúrna výchova, ENV – Deň Zeme
- **vyučovanie v rôznom prostredí**
  - exkurzie, vychádzky, besedy, akadémié, športové a kultúrne aktivity, účelové kurzy (lyžiarsky), zážitkové učenie, tematické projektové dni (napr. Deň Zeme ...)
- využívať pri výučbe **didaktické IKT**
- využívať **diferencované vyučovanie** pri práci s talentovanými žiakmi (pripravovať na olympiády) a so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

2.6 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Efektívna realizácia ŠKVP je podmienená potrebným personálnym zabezpečením. Zamestnanci musia spĺňať kritéria podľa platnej legislatívy. Pedagogickí zamestnanci školy spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené zákonom. Ich priemerný počet potrebných na vyučovanie vzhľadom na veľkosť a počet tried školy sa pohybuje do 20 učiteľov, z toho 10 - 12 učiteľov 2. stupňa. Chod školského klubu detí zabezpečuje jedna vychovávateľka. Na škole pracuje školský špeciálny pedagóg zameraný na prácu so žiakmi integrovanými a nadanými a jeden výchovný poradca funguje zároveň ako poradca pre voľbu povolania. V škole pracujú štyri predmetové komisie: PK pre spoločenskovedné predmety, PK Jazyk a komunikácia, PK prírodovedných predmetov a PK výchovných predmetov.

Viaceri učitelia sú zapojení do rôznych foriem ďalšieho vzdelávania pedagogických pracovníkov v oblastiach súvisiacich s ich zameraním alebo ďalšími profesijnými záujmami. V súčasnosti sa zameriavame na zvyšovanie pedagogickej spôsobilosti v cudzích jazykoch, práci s interaktívnou tabuľou, práci s modernými didaktickými prostriedkami.

Vedúci pedagogickí zamestnanci :

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície);
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu;
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov;
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou;
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a s rodičmi;

- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Odborní zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní špeciálnopedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

Analýza podľa kategórií pedagogických a odborných zamestnancov školy

Pedagogickí zamestnanci	
Učitelia ISCED 1	7
Učitelia ISCED 2	11
Vychovávateľia	1
Odborní zamestnanci	2

Analýza zloženia pedagogických zamestnancov školy

Pedagogickí zamestnanci	
Učitelia ZŠ	18
Vychovávateľky	1

Analýza podľa kariérového stupňa

Kariérový stupeň	začínajúci	samostatný	s 1. atestáciou	s 2. atestáciou
Učitelia ZŠ		3	8	7
Učitelia MŠ		1	5	
Vychovávateľky		1		

2.7 PRIESTOROVÉ A MATERIÁLNO - TECHNICKÉ VYBAVENIE

Dôležitou podmienkou na realizovanie školského vzdelávacieho programu je čo najlepšie priestorové a materiálno-technické vybavenie školy. Škola je umiestnená v jednej budove, ktorej súčasťou je telocvičňa a školská jedáleň.

Máme 14 kmeňových tried, z ktorých:

- na 1. stupni: 8 kmeňových učební (2 triedy s 8 a 7 notebookmi, 1 dataprojektor, 5 interaktívnych tabulí)
- na 2. stupni: 5 kmeňových tried (2 interaktívne tabule a 2 dataprojektory)

Rozvoj kompetencií žiakov v oblasti IKT umožňuje internetové pripojenie v celej budove školy (wifi) a 2 učebne:

- 1 počítačová učebňa so 16 notebookmi, dataprojektorom a multifunkčným zariadením
- 1 počítačová učebňa vybavená 23 počítačmi s príslušenstvom, tlačiareň, dataprojektor, scanner, vizualizér

Rozvoj jazykových kompetencií zabezpečuje:

- 1 učebňa s jazykovým laboratóriom a interaktívnou tabuľou

Škola má odborné učebne:

- 1 odborná učebňa prírodovedných predmetov s interaktívnou tabuľou, vizualizérom, flipchartom a 8 notebookmi využívaná aj ako kmeňová trieda
- 1 učebňa fyziky s interaktívnou tabuľou, vizualizérom a 8 notebookmi
- 1 školské dielne na drevo i na kov
- 1 cvičná školská kuchynka využívaná aj ako ŠKD
- 1 žiacka a učiteľská knižnica
- 1 priestor pre školského špeciálneho pedagóga a výchovného poradcu s tlačiarňou a notebookmi
- školský klub detí s 2 počítačmi
- telocvičňa s parketovým povrchom a ozvučením
- dve vonkajšie ihriská s asfaltovým povrchom a s umelou trávou
- prenosné detské dopravné ihrisko

K materiáľno-technickému vybaveniu školy a výchovno-vyučovacieho procesu patria aj učebnice, doplnková literatúra, didaktické pomôcky, informačná a komunikačná technika...

Budova školy je umiestnená na rozsiahlom pozemku, ktorého súčasťou sú veľké plochy udržiavaných trávnikov a okrasnej zelene. Areál umožňuje v letných mesiacoch aj výučbu vonku. V priebehu veľkej prestávky sa žiaci pohybujú na školskom dvore. Školský klub je umiestnený na poschodí, k dispozícii má jednu miestnosť, prístup do počítačovej učebne, telocvične. Škola má vlastnú školskú jedáleň. Miestnosť jedálne je využívaná aj na prezentáciu úspechov žiakov školy a školské akcie. Učitelia majú v učebni informatiky a v zborovni voľný prístup na internet, používajú tlačiareň a kopírovacie zariadenia. Na spoločné schôdze je pripravená príjemne zariadená zborovňa vybavená počítačom s pripojením na internet.

Aby sa žiaci, pedagogickí a nepedagogickí pracovníci cítili čo najpríjemnejšie veľký dôraz kladieme na estetické prostredie tried, chodieb, zborovní a učební. Na informačných nástenkách majú možnosť žiaci, rodičia a široká verejnosť nájsť informácie o úspechoch a aktivitách školy. Žiaci majú možnosť vidieť svoje vlastné práce. Snažíme sa budovať priateľskú atmosféru medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a pracovníkmi školy, medzi pedagógmi, rodičmi a širokou verejnosťou.

Zlepšenie materiáľno – technického vybavenia školy riešime v spolupráci so zriaďovateľom školy, požiadavky na nasledovné obdobie:

- potreba opravy elektrických rozvodov (s častí riešená)
- potreba rekonštrukcie odbornej učebne prírodovedných predmetov a fyziky
- potreba dopĺňovania školského nábytku a vybavenia kabinetov nábytkom
- potreba neustáleho obnovovania IKT

Rekonštrukcia školy v rokoch 2009 – 2010 a realizácia projektu Premena tradičnej školy na modernú v rokoch 2009 – 2011 a 2012 - 2014 výrazne podporila modernizáciu prostredia , estetickú úpravu jej priestorov i materiáľno - technického vybavenia učební.

2.8 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA

Priestory školy sú bezpečné a zdraviu vyhovujúce. Na začiatku každého školského roka je povinnosťou každého triedneho učiteľa na prvých triednických hodinách poučiť žiakov o bezpečnosti v rámci BOZP a PO a s vnútorným poriadkom školy. Pri exkurziách, výletoch a iných školských aktivitách sú žiaci bezprostredne pred akciou poučení organizátorom akcie. Organizácia výletov, exkurzií, školy v prírode a výcvikov (plaveckého výcviku, lyžiarskeho a snoubordingového výcviku), ako aj organizácia iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti školy sa riadi platnou legislatívou (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011 Z. z.), dôležitou podmienkou je informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Školenia BOZP zamestnancov sa vykonávajú v súlade s plánom BOZP. Školenia zabezpečuje externý zamestnanec. Revízie zariadení sú v súlade s plánom podľa platných noriem a zákonov. Pravidelne sú prevádzkané kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a revízie elektrického a plynového zariadenia, bleskozvodov a telocvičného náradia. Rezervy máme v zabezpečení bezbariérového prístupu pre telesne postihnutých žiakov.

Režim vyučovania, prostredie učební a ostatných priestorov je zabezpečený podľa platných noriem. Vyučovanie sa organizuje v hodinových alebo dvojhodinových časových jednotkách, jedna vyučovacia hodina má 45 minút. Možno ho však organizovať aj blokovo, ak bude dodržaná celková časová dotácia za obdobie, v ktorom sa blokovo vyučovanie realizuje. Pri dodržaní tejto podmienky možno do spoločného tematického bloku spájať aj rôzne predmety, čím sa pri vyučovaní niektorých tém lepšie zabezpečí uplatnenie medzipredmetových vzťahov.

Pre začlenené deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vytvára škola podmienky prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu (§ 7 ods. 5 vyhlášky MŠ SR č. 245/2008 Z. z.), v ktorom musia byť zohľadnené

aj výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce z tohto znevýhodnenia. Odbornú pomoc pedagógom, žiakom a rodičom poskytuje špeciálny pedagóg.

Vyučovací proces:

Začiatok vyučovania je o 7:45 hod.

Režim vyučovania a prestávok:		
Poradie:	Vyučovacia hodina:	Prestávka:
1.	7.45 – 8.30	8.30 – 8.35
2.	8.35 – 9.20	9.20 – 9.35
3.	9.35 – 10.20	10.20 – 10.25
4.	10.25 – 11.10	11.10 – 11.15
5.	11.15 – 12.05	12.05 – 12.15
6.	12.15 - 13.00	13.00 – 13.30
7.	13.30 – 14.10	14.10 – 14.20
8.	14.20 – 15.00	

3. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

3.1 SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKA

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania **podľa Zákona č.245/2008 (školský zákon) § 55 – 58 a Metodického pokynu MŠVV SR č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.** Podľa úrovne dosiahnutých výsledkov v zmysle Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy podľa Čl. 1 Zásady hodnotenia pedagogická rada rozhodla o hodnotení **klasifikáciou žiakov zo všetkých predmetov.**

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov s vývinovými poruchami alebo žiakov so zdravotným znevýhodnením sa zohľadňuje jeho porucha alebo postihnutie a dodržiavajú zásady **hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole v zmysle prílohy č. 2 k metodickému pokynu č. 22/2011.**

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky detí medzi sebou, ale hodnotíme každého žiaka podľa jeho možností a schopností. Snahou každého učiteľa je pozitívne hodnotenie, ktoré má veľký motivačný charakter. Žiakov postupne vedieme k tomu, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale dokázali ohodnotiť aj výkon svojho spolužiaka.

Systém hodnotenia testov:

Vychádza z bodového hodnotenia, ktoré sa premietne do percentuálneho. Pri dosiahnutí

- 100% – 90 % je žiak hodnotený známkou 1
- 89% - 75% je žiak hodnotený známkou 2
- 74% - 50% je žiak hodnotený známkou 3
- 49% - 30% je žiak hodnotený známkou 4
- 29% - 0% je žiak hodnotený známkou 5

Pri tvorení testov zohľadňujeme náročnosť úloh vo vzťahu k množstvu rozumových operácií a rozvoju jednotlivých kognitívnych funkcií.

Systém hodnotenia diktátov:

Pri zohľadnení požiadaviek na kvantitu a obtiažnosť pre jednotlivé ročníky sú žiaci hodnotení nasledovne:

- 0-1 chyba je žiak hodnotený známkou 1
- 2-3 chyby je žiak hodnotený známkou 2
- 4-7 chýb je žiak hodnotený známkou 3
- 8-10 chýb je žiak hodnotený známkou 4
- 11 a viac chýb je žiak hodnotený známkou 5

Slohové práce

Slohové práce v 5.- 7. ročníku budú hodnotené jednou známkou

- zvládnutie slohovej stránky (úprava, členenie textu na odseky, úvod, jadro, záver, dodržanie základných znakov slohového postupu a správnej štylizácie viet) a pravopisnej stránky

Projekt - úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom **prezentácie projektov** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

– bude hodnotený dvomi známkami - prvá známka odzrkadľuje zvládnutie obsahovej stránky
- druhá známka odzrkadľuje zvládnutie tvorby tabuľky, prácu s počítačom vo Worde, v Exceli.

Formy overovania vedomostí a zručností žiakov

- * **písomné práce**, slohové práce, testy, cvičenia, diktáty.....
- * **ústne** skúšanie a ústny prejav
- * **spracovanie referátov** a prác k danej téme
- * **laboratórne práce**
- * **úprava zošitov, samostatné domáce úlohy**
- * **modelové a problémové úlohy**, kvízy, krížovky, rébusy...
- * **výroba pomôcok, modelov**
- * **projektové a skupinové práce**
- * **projektové celoškolské dni**
- * sústavné **diagnostické pozorovanie žiaka**

Základné pravidlá hodnotenia prospechu klasifikáciou

- * Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch je *klasifikovaný stupňami*:
1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 - nedostatočný
- * Znamka z hodnotenia vedomostí *nezahŕňa hodnotenie správania* žiaka.
- * Do klasifikácie sa premieta *úroveň dosiahnutých vedomostí* , zručností, postup práce s informáciami, úroveň komunikácie a tvorivosť žiaka.
- * Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok za príslušné obdobie
- * Hodnotenie musí *prebiehať priebežne*, teda v celom časovom období a výsledná známka je stanovená na základe *dostatočného množstva rôznych podkladov*.
- * V prípade zhoršenia prospechu je nutné *okamžite písomne informovať* rodičov a *konzultovať* s nimi daný problém.
- * Klasifikuje sa vždy len dostatočne *prebrané a upevnené* učivo.
- * Všetky písomné práce, testy, diktáty...sú vždy včas *vopred oznámené* žiakom
- * Žiak má právo si svoje neúspešné hodnotenie *opraviť* (po dohode s vyučujúcim).

Správanie

Hodnotenie správania žiaka sa odvíja od dodržiavania školského poriadku. Hodnotí sa správanie v škole, pri školských akciách, reprezentácii školy a robí ho učiteľ, prípadne pedagogická rada. Využívajú sa štyri stupne hodnotenia:

1 – veľmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – menej neuspokojivé, 4 - neuspokojivé.

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami - začlenení

Budú hodnotení známku s prihliadnutím na ich špeciálne poruchy učenia (ADHD, dysgrafia, dyslexia a iné). Začlenení žiaci podľa odporúčania CPPPaP nemusia písať diktáty, ale doplňovacie cvičenia zamerané na preberané učivo. Písomné práce sú rozsahovo menšie ako u ostatných žiakov, otázky sú zamerané na základné učivo, žiakom sa poskytne dostatok času na vypracovanie písomnej práce, uplatňuje sa individuálny prístup.

Hodnotenie žiakov so ŠVVP prebieha podľa platnej legislatívy a v súlade s odporúčaniami špeciálneho pedagóga. Spôsob hodnotenia je prerokovaný s rodičmi.

Ďalšie špecifiká hodnotenia predmetov sú podrobnejšie rozpracované v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

3.2 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV

Hodnotenie zamestnancov bude prebiehať na základe:

OBSAH HODNOTENIA	CIELE	KRITÉRIÁ	NÁSTROJE	ČASOVÝ HARMONOGRAM
Výsledky pedagogickej činnosti	Hodnotenie výsledkov pedagogickej činnosti	▪ motivácia žiakov k učeniu ▪ vytváranie podmienok na dosahovanie primeraných výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov ▪ rozvíjanie kľúčových kompetencií u žiakov, napr. vyššej úrovne poznávania, logického myslenia, kritického myslenia, analytického myslenia a tvorivosti ▪ rozvíjanie personálnych zručností žiakov, napr. samostatnosť, zodpovednosť, sebahodnotenie, sebaúctu ▪ rozvíjanie sociálnych zručností žiakov, napr. spolupráca, empatia, komunikácia a spravodlivosť ▪ prínos pre zamestnávateľa – propagácia a prezentácia zamestnávateľa na verejnosti, spolupráca s rodičmi, inými organizáciami ▪ organizovanie školských a mimoškolských aktivít	▪ hospitácie ▪ pozorovanie ▪ rozhovor ▪ kontrola písomných prác ▪ kontrola IVP	▪ priebežne ▪ písomné práce 2 x ročne
Kvalita vykonávania pedagogickej činnosti	Hodnotenie kvality vykonávania	▪ rešpektovanie daností a potenciálu žiaka, rozvíjanie silných stránok žiakovej osobnosti, napr.	▪ hospitácie ▪ rozhovor ▪ pozorovanie ▪ kontrola triednych kníh,	▪ priebežne

	pedagogická činnosť	formou diferencovaných úloh, výsledky súťaží ■ individuálny prístup k žiakom s rešpektovaním ich schopností a možností, nadania a zdravotného stavu ■ práca v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a rezortnými predpismi ■ dodržiavanie a využívanie pracovného času ■ plnenie pracovných povinností súvisiacich s dohodnutým druhom práce v pracovnej zmluve ■ dodržiavanie základných povinností zamestnanca stanovených právnymi predpismi ■ správne vedenie pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie	klasifikačných záznamov ■ kontrola triednych výkazov, katalógových listov	
Náročnosť výkonu pedagogickej činnosti	Hodnotenie náročnosti výkonu pedagogickej činnosti	■ využívanie IKT v profesijnom rozvoji a pri výkone práce ■ spolupráca na tvorbe školských vzdelávacích programov a školských výchovných programov ■ zapájanie sa do prípravy a realizácie rozvojových projektov školy alebo školského zariadenia ■ vykonávanie špecializovaných činností, napr. koordinátori prierezových tém ■ vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v školskej integrácii ■ iniciovanie a podieľanie sa na zavádzaní zmien alebo inovácií do výchovno-vzdelávacieho procesu ■ zvládanie riešenia konfliktov a záťažových situácií, napr. pohovory s rodičmi, riešenie výchovných opatrení	■ pozorovanie ■ rozhovor ■ hospitácia	■ priebežne
Miera osvojenia si a využívanie profesijných kompetencií pedagogického zamestnanca	Hodnotenie miery osvojenia si a využívania profesijných kompetencií pedagogického zamestnanca	■ rozpoznanie individuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov ■ stanovenie edukačných cieľov orientovaných a žiaka vo vzťahu k príslušnému obsahu vzdelávania ■ tvorba učebných materiálov, didaktických testov a učebných pomôcok ■ absolvovanie jednotlivých programov kontinuálneho vzdelávania podľa plánu	■ pozorovanie ■ rozhovor ■ porovnávanie ■ hospitácie	■ priebežne

		kontinuálneho vzdelávania školy a školského zariadenia ▪ uplatňovanie nových získaných vedomostí a zručností pri výkone svojej činnosti ▪ zvyšovanie svojho právneho povedomia		
Hodnotenie pedagogického zamestnanca	Komplexné hodnotenie	▪ všetky predchádzajúce kritériá a v zmysle pracovného poriadku	▪ písomný záznam ▪ rozhovor	▪ 1 x ročne

Súčasťou vnútroškolskej kontroly je aj kontrola prevádzkových zamestnancov, kontrola plnenia úloh vyplývajúcej s ich náplne práce.

3.3 HODNOTENIE ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Hodnotenie školského vzdelávacieho programu našej školy bude zamerané na hodnotenie cieľov, ktoré si škola stanovila v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe.

Plán hodnotenia školského vzdelávacieho programu:

Obsah hodnotenia	Ciele	Kritériá	Nástroje	Časový harmonogram
<i>Školský vzdelávací program, úroveň priebehu vzdelávania, súlad so ŠKVP a ŠVP</i>	▪ hodnotenie kvality ŠKVP ▪ hodnotenie kvality vyučovacieho procesu ▪ hodnotenie plnenia učebných osnov, tematických výchovno - vzdelávacích plánov	▪ učebný plán ▪ IVP začlenených žiakov ▪ písomné práce ▪ kompetencie žiakov	▪ hodnotenie ŠŠI, zriaďovateľom ▪ vlastné hodnotenie školského vzdelávacieho programu	▪ priebežne ▪ písomné práce 2 x ročne ▪ ročne spôsobom revitalizácie iŠKVP

3.4 HODNOTENIE ŠKOLY

STANOVENIE CIEĽOV

- ciele výchovy a vzdelávania §4 Zákona o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 (Školský zákon)
- ciele, ktoré si stanovila škola
- zvýšiť účasť rodičov na dianí v škole
- posilniť demokratickú klímu v škole
- podporiť využívanie informačných technológií vo výuke a domácej príprave
- rozvíjať národné povedomie

PODKLADY PRE SPRACOVANIE VLASTNÉHO HODNOTENIA ŠKOLY

- školský vzdelávací program
- správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy
- triedne knihy
- školský poriadok
- záznamy z pedagogických rád, metodických združení a predmetových komisií
- hospitačné záznamy
- žiacke testy (napr. monitor, inšpekčné testy)

- protokoly a záznamy o kontrolách a inšpekčné správy
- dotazníkové prieskumy
- personálna a mzdová dokumentácia

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
☛ kvalitné vzdelávanie , inovatívne metódy výučby ☛ dobré vzťahy medzi zamestnancami na pracovisku, kvalitne fungujúca tímová práca učiteľov ☛ snaha držať krok s modernou dobou a spoločnosťou ☛ dobrá materiálne – technická vybavenosť školy ☛ vysoká odbornosť vyučovania ☛ spolupráca so ZUŠ, CPPPaP, ÚPSVaR ☛ prezentácia školy na verejnosti ☛ aktivity školy a realizácia niekoľkých projektov ☛ aktivity na získanie mimorozpočtových finančných prostriedkov (2% dane z príjmov, sponzorské príspevky, projekty...) ☛ vynovený interiér a exteriér školy ☛ primeraný počet žiakov v triede ☛ starostlivosť o talentovaných žiakov a ich úspechy ☛ starostlivosť o deti vyžadujúce špecifické podmienky vzdelávania ☛ spolupráca so zriaďovateľom, podpora projektov, spolufinancovanie ☛ záujem učiteľov o ďalšie vzdelávanie	☛ málo financií vzhľadom na väčšie investície ☛ nejednotný prístup učiteľov k riešeniu výchovných problémov žiakov a ich správaniu ☛ poruchovosť IKT ☛ náročná prevádzka školy (veľa priestorov na vykurovanie) ☛ nestabilná internetová sieť a wifi ☛ zhoršená dopravná situácia na školskom dvore v zimnom období ☛ staré vybavenie niektorých kabinetov, odborných učební a tried nábytkom ☛ slabé technické vybavenie niektorých tried, rýchlo starnúce PC a IKT ☛ chýbajúci asistenti učiteľa ☛ slabnúca autorita učiteľa ☛ množstvo administratívnej práce učiteľa
PRÍLEŽITOSTI	RIZIKÁ
☛ zlepšenie image školy ☛ väčšia spolupráca so školami ponúkajúcimi nadväzujúce vzdelávanie ☛ nadviazanie ďalších vzťahov so zahraničnými školami ☛ projekty z Eurofondov v novom programovacom období ☛ informačný systém slúžiaci absolventom ZŠ na výber stredných škôl ☛ využitie e-learningových portálov ☛ inovovaný ŠVP	☛ demografický pokles populácie ☛ nepriaznivá ekonomická situácia v niektorých rodinách ☛ zvyšovanie administratívy ☛ nedostatok financií na osobné náklady a na odmeňovanie zamestnancov, nízka mzda určená štátom ☛ riziká spojené s nedostatočnou regeneráciou žiakov a rizikovým vplyvom sociálnych sietí, internetu, médií bez kontroly času a obsahu na rozvoj osobností ☛ zaneprázdnenosť rodičov ☛ nedostatok financií na investície

4. KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV

Vzdelávanie pedagogických zamestnancov sa uskutočňuje podľa plánu kontinuálneho vzdelávania, ktoré je zamerané na rozvíjanie profesijných kompetencií, tvorivej práce, zavádzaniu nových metód a foriem práce.

Škola potrebuje učiteľa informatiky, preto podporíme učiteľa, ktorý sa rozhodne študovať daný predmet ako 3. aprobačný predmet. Učitelia volia štúdium 3. aprobačného predmetu aj preto, že sme menšia škola a musia si dopĺňať úväzky podľa potreby. Podporujeme aj takéto štúdium podľa potreby školy v predmetoch, ktoré sa z tohto dôvodu učia neodborne.

Materiálno-technické vybavenie školy sa neustále zlepšuje, preto je potrebné robiť školenia na získavanie kompetencií ako využívať všetky možnosti dostupnej techniky na zefektívnenie vyučovacieho procesu. Preto budeme uskutočňovať školenia zamerané na využívanie rôznych IKT vo vyučovacom procese.

Ďalšou oblasťou, v ktorej je potrebné, aby si učitelia zvyšovali kompetencie je čitateľská a finančná gramotnosť. Učitelia si každoročne vypracujú osobný plán profesionálneho rastu.

Plán kontinuálneho vzdelávania je vypracovaný na každý školský rok a tvorí samostatný materiál.

5. ZABEZPEČENIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA PRE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO – VYUČOVACÍMI POTREBAMI

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok vo výchove a vzdelávaní.

5.1 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

V súčasnom období sa v našej škole čoraz viac stretávame so žiakmi, ktorým bola diagnostikovaná špecifická vývinová porucha učenia. Uvedení žiaci sú vzdelávaní v bežných triedach, ale pri ich vzdelávaní využívajú špeciálne metódy a formy práce pod vedením školského špeciálneho pedagóga.

Medzi ŠVVP na našej škole patria:

- * **dyslexia** – porucha čítania,
- * **dysgrafia** – porucha písania,
- * **dyslália** – porucha výslovnosti,
- * **dyzortografia** – porucha chápania a uplatňovania pravopisu,
- * **dyskalkúlia** – porucha počítania
- * **porucha pozornosti a aktivity**
- * **narušená komunikačná schopnosť**

Pri diagnostikovaní žiaka je nevyhnutná spolupráca učiteľ- rodič, rodič- špeciálny pedagóg. Dokumentácia o týchto žiakoch je uložená u školského špeciálneho pedagóga, ku ktorej majú prístup pedagógovia, ktorí žiaka učia. Správy z vyšetrení sa pedagógom v žiadnom prípade nepožičiavajú, nerozmnožujú, k nahliadnutiu sú poskytnuté v miestnosti školského špeciálneho pedagóga.

Pre prácu so žiakmi s ŠVVP platia určité zásady a podmienky, ktoré dodržiavame vo svojej praxi. O týchto zásadách a podmienkach sú jednotliví pedagógovia informovaní z odporúčaní špeciálneho pedagóga a psychológa.

Na škole pracuje špeciálny pedagóg, ktorý sa individuálne venuje integrovaným žiakom na korekciách spravidla 1 krát týždenne.

Integrovaní žiaci - výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi školy. Žiaci sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Zákonný zástupca žiaka sa musí s týmto programom oboznámiť.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu *Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu*. Jedná sa o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j.

vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka na obdobie troch mesiacov.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach (integrované vzdelávanie):

- zabezpečiť odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou;
- vypracovať individuálny vzdelávací program pre integrovaného žiaka v spolupráci s vyučujúcim daného predmetu, školským špeciálnym pedagógom a školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie;
- využívať disponibilné hodiny na zavedenie špecifických predmetov, príp. na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiaci vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu;
- vyučovať za pomoci školského špeciálneho pedagóga (korekcie) žiakov so zdravotným znevýhodnením individuálne alebo v skupinkách na vyučovaní alebo mimo triedy

Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:

- rešpektovanie zvláštností a možností žiaka
- informovanosť všetkých pedagógov o probléme žiaka s dôrazom na mlčanlivosť o informáciách zistených pri výkone povolania
- oboznámenie všetkých pedagógov so spôsobmi vzdelávania, hodnotenia žiaka a možnosťami úľav
- oboznámenie spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiaka
- vytváranie optimálneho pracovného prostredia, priateľskej atmosféry
- zabezpečenie kompenzačných a didaktických pomôcok
- využívanie špeciálnych metód a foriem práce odporučených odborným pracovníkom
- dodržiavanie zásady všestrannosti (dieťa musí mať možnosť kompenzovať svoje znevýhodnenie inými činnosťami, v ktorých je úspešnejšie)
- dodržiavanie zásady sústavnosti
- stanovenie si reálnych cieľov, postupné zvyšovanie nárokov
- podporovanie snahy žiaka, aj pri najmenšom zlepšení výkonu udeľovať pochvaly, nedostatky neporovnávať s ostatnými
- zaraďovanie častých prestávok, striedanie pracovného tempa a pracovných činností
- aktívna spolupráca s rodičmi

5.2 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA

Sociálne znevýhodnené (znevýhodňujúce) prostredie (ďalej aj „SZP“) definujeme ako „prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne (jazykové, kultúrne) podmienky neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre kognitívny rozvoj dieťaťa a nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a osobnostný rozvoj“.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je znížiť alebo odstrániť potenciálne hendikepy, ktoré vyplývajú z tohto znevýhodnenia tak, aby sa vytvorili podmienky pre efektívne vzdelávanie a zabezpečil sa ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Možnosti kompenzácie znevýhodňujúceho prostredia v škole:

- prispôsobenie metód a postupov pri vzdelávaní tak, aby sa eliminovali a kompenzovali obmedzenia žiaka spôsobené znevýhodňujúcim prostredím, využívanie individuálneho prístupu;
- včasné riešenie vzdelávacích problémov, využívanie pomoci asistenta učiteľa a iné dostupné možnosti pomoci odborníkov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;

- príprava aktivít, v ktorých môžu žiaci prejsť a uplatniť svoje schopnosti;
- nižší počet žiakov triede.
- Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach (spoločne s ostatnými žiakmi triedy). V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky predmety). Tento program vypracúva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, asistentom učiteľa, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

Na našej škole v súčasnej dobe nie sú takéto žiaci vzdelávajúci sa podľa IVVP.

5.3 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S NADANÍM

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania je potrebné venovať rovnakú pozornosť aj osobnostnému rozvoju nadaných žiakov, najmä v oblasti ich emocionality a sociálnych vzťahov.

Podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 103 sa za žiaka s intelektovým nadaním považuje žiak, ktorý má vysoko nadpriemerne rozvinuté poznávacie schopnosti v jednej alebo viacerých intelektových oblastiach. Žiaci so všeobecným intelektovým nadaním sú žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na základe diagnostiky vykonanej zariadením výchovnej prevencie a poradenstva. Nadaní žiaci môžu byť i v oblasti umeleckej a športovej.

Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním sa uskutočňuje v:

- 1) základných školách so zameraním na rozvoj všeobecného intelektového nadania, resp. osemročných gymnáziách so zameraním na rozvoj všeobecného intelektového nadania;
- 2) športových školách;
- 3) ostatných školách v:
  - a) triedach so zameraním na rozvoj všeobecného intelektového nadania;
  - b) triedach s rozšíreným vyučovaním prírodovedných, spoločenskovedných alebo esteticko-výchovných predmetov;
  - c) športových triedach;
  - d) triedach základných škôl alebo osemročných gymnázií spolu s ostatnými žiakmi školy (školská integrácia).

Pre nadaného žiaka, ktorý je vzdelávaný v bežnej triede základnej školy alebo osemročného gymnázia (integrované vzdelávanie) treba vypracovať individuálny vzdelávací program. Ak je v triede integrovaná skupina nadaných žiakov s rovnakým druhom nadania, môžu byť individuálne vzdelávacie programy všetkých týchto žiakov rovnaké.

Podmienkou zaradenia žiaka do športovej školy alebo triedy je úspešné absolvovanie talentových skúšok, nie vyjadrenie zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Žiak bez tohto vyjadrenia nie je pokladaný za žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Triedy s rozšíreným vyučovaním niektorých predmetov možno zriaďovať aj pre tých nadaných žiakov, ktorí neboli diagnostikovaní ako žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ale vybraní na základe kritérií určených riaditeľom školy. Za triedy pre žiakov s nadaním sú pokladané iba tie triedy, ktorých žiaci boli ako nadaní diagnostikovaní centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania postupujú nadaní žiaci, ktorí majú okrem nadania špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia alebo sociálne znevýhodneného prostredia, podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý má okrem rozvoja nadania zabezpečiť aj kompenzáciu obmedzení žiaka. Pri jeho príprave spolupracuje triedny učiteľ s príslušným odborným zamestnancom zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Ak je nadaný žiak súčasne žiakom so zdravotným znevýhodnením, môže byť do jeho vzdelávania zapojený aj asistent učiteľa.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania a na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov;
- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- spolupracovať so psychológom, v prípade umelecky nadaných žiakov s odborným pedagógom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so športovým trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobností a správania;
- dbať na všestranný rozvoj osobnosti nadaných žiakov, a to v oblasti pohybovej, kognitívnej, motivačnej, vôľovej, emocionálnej, sociálnej i v oblasti manuálnych zručností;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a využívať pedagogické postupy zamerané na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- umožniť žiakovi vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;
- akceptovať vlastné postupy žiakov, ktoré vedú k žiaducim výsledkom, aj keď sa líšia od bežne používaných;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

Nadanému žiakovi sa vypracováva individuálny výchovno-vzdelávací program, ktorý môže žiakovi v súlade s jeho nadaním umožniť akcelerované vzdelávanie. Okrem postupu do vyššieho ročníka alebo absolvovania dvoch ročníkov v priebehu jedného školského roku možno nadaného žiaka:

- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch podľa učebného plánu vyšších ročníkov,
- postupovať v konkrétnych predmetoch podľa osnov vyššieho ročníka,
- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch v triedach vyššieho ročníka,
- zaradiť do individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu predmety, ktoré nie sú v učebnom pláne bežných žiakov,
- doplniť záväzné učebné osnovy jednotlivých predmetov o nové témy zodpovedajúce nadaniu žiaka a možnostiam školy, resp. regiónu.

Momentálne nemáme na škole žiaka s kategóriou žiak s nadaním, ale sme schopní takéto vzdelanie zabezpečiť.

6. UČEBNÝ PLÁN (UP)

6.1 ŠKOLSKÝ UP PRE NIŽŠIE STREDNÉ VZDELANIE

5. ročník: od škol. roku 2015/2016

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet IŠVP	hodín	Disponibilné hodiny IŠkVP
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	5		1
	Anglický jazyk	3		1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4		1
	Informatika	1		
Človek a príroda	Fyzika	2		
	Chémia			
	Biológia			
Človek a spoločnosť	Dejepis	1		
	Geografia	2		
	Občianska náuka			
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	1		

	Etická výchova		
Človek a svet práce	Technika	1	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	
	Výtvarná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		24	3 celkom 27

6. ročník od šk. roku 2016/2017:

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín IŠVP	Disponibilné hodiny IŠkVP
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	5	
	Anglický jazyk	3	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1
	Informatika	1	
Človek a príroda	Fyzika	2	
	Chémia	1	1
	Biológia	1	
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1
	Geografia	1	
	Občianska náuka	1	
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	1	
	Etická výchova		
Človek a svet práce	Technika	1	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	
	Výtvarná výchova	1	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	
Spolu		25	4 celkom 29

7. ročník od šk. roku 2017/2018::

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín IŠVP	Disponibilné hodiny IŠkVP	
			Bez cudzieho jazyka	S cudzím jazykom
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	4	1	1
	Anglický jazyk	3	1	
	FRJ/NEJ/RUJ 2. cudzí jazyk			2
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1	1
	Informatika	1		
Človek a príroda	Fyzika	1		
	Chémia	2		
	Biológia	2		
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1	
	Geografia	1		
	Občianska náuka	1		
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	1		
	Etická výchova			
Človek a svet práce	Technika	1		
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		
	Výtvarná výchova	1		
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		
Spolu		26	4	celkom 30

8. ročník:

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín IŠVP	Disponibilné hodiny IŠkVP	
			Bez 2. cudzieho jazyka	S 2. cudzím jazykom
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	5		
	Anglický jazyk	3		
	FRJ/NEJ/RUJ 2. cudzí			2
Matematika a práca s informáciami	Matematika Informatika	4 1	1	1
Človek a príroda	Fyzika	2		
	Chémia	2		
	Biológia	1	1	
Človek a spoločnosť	Dejepis	1		
	Geografia	1	1	
	Občianska náuka	1		
Človek a hodnoty	Náboženská výchova Etická výchova	1		
Človek a svet práce	Technika	1		
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		
	Výtvarná výchova	1		
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova			
		2		
Spolu		27	3	celkom 30

9. ročník:

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín IŠVP	Disponibilné hodiny IŠkVP	
			Bez 2. cudzieho jazyka	S 2. cudzím jazykom
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk	5	1	1
	Anglický jazyk	3	1	
	FRJ/NEJ/RUJ 2. cudzí			2
Matematika a práca s informáciami	Matematika Informatika	5		
Človek a príroda	Fyzika	1	1	1
	Chémia	1	0,5	0,5
	Biológia	1	0,5	0,5
Človek a spoločnosť	Dejepis	2	1	
	Geografia	1		
	Občianska náuka	1		
Človek a hodnoty	Náboženská výchova Etická výchova	1		
Človek a svet práce	Technika	1		
Umenie a kultúra	Hudobná výchova			
	Výtvarná výchova	1		
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova			
		2		
Spolu		25	5	celkom 30

6.2 POZNÁMKY K UP:

1. Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálno-technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov technika a ekonomika domácnosti.
2. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny je škola využije na 2. stupni na posilnenie predmetov.
3. Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne.
  - 2. cudzí jazyk z možností FRJ/NEJ sa bude vyučovať vtedy, ak sa prihlási aspoň 12 žiakov alebo 50% žiakov v závislosti od počtu žiakov daného ročníka tak, aby zostávajúca skupina neprekročila počet 17 žiakov.
4. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.
5. Podľa tohto učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením. Škola vzdeláva žiakov so zdravotným znevýhodnením v rámci školskej integrácie v súlade s platnou legislatívou
6. V ročníku, v ktorom je jedna hodina v týždni, možno vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň (výtvarná výchova, informatika, technika)
7. Povinnou súčasťou vyučovania na 2.stupni sú:
  - dve účelové cvičenia z učiva ochrany človeka a prírody. Realizujeme ich v prírode 2 krát v roku po 4-5 hodín. Pred realizáciou ÚC vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 4 - 5 hodín podľa náročnosti obsahu a organizačných foriem plánovaného ÚC.
8. Povinnou súčasťou vyučovania v každom ročníku je uplatňovanie prierezových tém.
9. Žiaci budú na začiatku školského roka informovaní o pravidlách bezpečnej práce a ochrany zdravia na vyučovaní a o pravidlách uvedených v školskom poriadku. Záznam o poučení žiakov sa uvedie v triednej knihe.
10. Spôsob vyučovania biológie a chémie v 8. ročníku – v prvom polroku BIO – 2 hodiny, CHE – 1 hodina, od 2. polroka BIO – 1 hodina, CHE – 2 hodiny.
11. V rámci jednotlivých vyučovacích predmetov (telesná a športová výchova, informatika, technika, výtvarná výchova) sa v úvodných hodinách v prvom týždni školského roka uvedie záznam o poučení.
12. V predmetoch chémie sa realizujú laboratórne práce:
  - 7. roč. 2 LP
  - 8. roč. 3 LP
  - 9. roč. 5 LP
13. V predmete biológia sa realizujú praktické cvičenia:
  - 5. roč. 5 PC
  - 6. roč. 5 PC

7. roč. 3 PC

8. roč. 4 PC

9. roč. 5 PC

7. UČEBNÉ OSNOVY (UO)

Učebnými osnovami školy sú vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí. Škola postupuje podľa platných vzdelávacích štandardov príslušných predmetov, ktoré schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2015-5129/5980:1-10A0 pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

Učebné osnovy jednotlivých predmetov obsahujú prierezové témy a kritéria hodnotenia žiakov. Pre všetky predmety, ktorým sa pridala v daných ročníkoch disponibilná hodina, sa táto využije na posilnenie kvality vzdelávacieho štandardu.

Disponibilné hodiny boli využité na vyučovacie predmety:

Ročník	Vyučovacie predmety	
	Bez vyučovania 2. cudzieho jazyka	S vyučovaním 2. cudzieho jazyka
5.	Slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, matematika	
6.	Anglický jazyk, matematika, biológia, dejepis	
7.	Slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, matematika, geografia	Cvičenia zo slovenského jazyka a literatúry, druhý cudzí jazyk, cvičenia z matematiky
8.	matematika, biológia, geografia	Druhý cudzí jazyk, matematika
9.	Slovenský jazyk a literatúra, matematika, fyzika, chémia a biológia	Druhý cudzí jazyk, slovenský jazyk a literatúra, fyziky, chémia a biológia

Vzdelávacie štandardy vymedzujú požiadavky, ktoré majú žiaci splniť v rámci konkrétneho časového intervalu – ročníka, stupňa. Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, ktorých súčasťou sú vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah. Vzdelávacie štandardy je nevyhnutné chápať ako základné východisko k mnohostranne chápanej výučbe, preto výučbu nemožno redukovať len na ich mechanické plnenie. Predstavujú dôležitý podklad na realizáciu osobného plánovania, tvorby špecifickej stratégie a taktiky na výučbu jednotlivých predmetov, pričom je nevyhnutná kognitívna pestrosť a vytváranie panorámy myšlienkových možností žiakov. Z hľadiska vymedzeného učebného obsahu je kľúčovým prvkom uvedomovanie si pojmov, vzťahov medzi nimi. Následne je žiaduce tieto pojmy a vzťahy medzi nimi spolu s funkčnými faktami názorne zobrazovať do pamäťových myšlienkových máp, ktoré sa potom stávajú základným prostriedkom efektívnejšieho upevňovania a systematizácie nadobudnutých kompetencií žiakov.

Stanovené štandardy si učitelia môžu viac špecifikovať s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti svojich žiakov. Vzdelávací štandard treba chápať v tom zmysle, že žiak nemá byť pasívnym aktérom výučby a konzumentom hotových poznatkov, ktoré si má len zapamätať a následne zreprodukovať, ale aj vytvárať ich v aktívnej činnosti.

7.1 VZDELÁVACIE OBLASTI:

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do troch skupín, a to **vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzie jazyky**.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorenejší prístup k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerance a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením. Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania, a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

Matematika a práca s informáciami

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety **matematika** a **informatika**, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť.

Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi **fyzika, chémia, biológia, geografia**, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

Človek a spoločnosť

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety **dejepis, geografia** s jej **humánnou zložkou** a **občianska náuka** spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i

o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú.

Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zároveň podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinnej voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet **etická výchova** sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno-patologickým či amorálnym vplyvom.

Základným cieľom predmetu **náboženská výchova/náboženstvo** je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce.

Predmet **technika** je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakovi priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálno-odborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok *ekonomika domácnosti*, ktorý obsahuje témy: *plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo*. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

Umenie a kultúra

Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v

živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho sebarealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou. Realizuje sa učebným predmetom **telesná a športová výchova**, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využiteľnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti.

Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

7.2 PRIEREZOVÉ TÉMY:

Rýchlo sa mení realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (dostupných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami (príloha iŠkVP).

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Environmentálna výchova

Mediálna výchova

Multikultúrna výchova Ochrana života a zdravia.

Podobný charakter ako prierezové témy, ktoré sa prelínajú celým vyučovacím procesom má **Čitateľská gramotnosť**, ktorú chceme aktívnejšie včleňovať do edukácie v rôznych formách a do každého vyučovacieho predmetu okrem TSV (podrobnejšie v pláne koordinátora čitateľskej gramotnosti). Ďalej je to **Finančná gramotnosť (príloha iŠkVP)**, ktorú tiež budeme včleňovať do jednotlivých vyučovacích predmetov v zmysle „Metodiky pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do ŠkVP základných škôl a stredných škôl“ a Národného štandardu finančnej gramotnosti, ktorý vydalo MŠVVaŠ SR.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie; osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, uplatňuje sa na všetkých vyučovacích predmetoch vrátane triednických hodín, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby a problémy žiakov. Nevyhnutné je, aby sa realizovala prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

Každoročne sa uskutočňuje beseda s prizvaným hosťom na tému súvisiacu s OSR, aktivita Deň detí, Detský čin roka, Deň narcisov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby si žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Škola pravidelne organizuje akcie environmentálneho charakteru: celoškolský projekt Deň Zeme, Účelové cvičenia, Deň narcisov, Recyklohry, separovaný zber, starostlivosť o okolie školy, o zeleň v triedach, triedne projekty zamerané na ENV, exkurzie s danou témou, ktorých súčasťou je aj plnenie úloh z prierezovej témy ENV.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl. Hlavným cieľom prierezovej témy **Mediálna výchova** je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Realizácia mediálnej výchovy bude prebiehať najmä v rámci predmetov informatika v 9. ročníku, ako aj slovenský jazyk, cudzie jazyky, náboženstvo, výtvarná výchova, hudobná výchova.

Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva.

S prierezovou témou **Multikultúrna výchova** úzko súvisí **regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Multikultúrna výchova je začlenená najmä do týchto predmetov : cudzie jazyky, občianska výchova, náboženstvo, dejepis, geografia, slovenský jazyk, výtvarná výchova, hudobná výchova, informatika, triednická hodina. V rámci triednických hodín v 8. ročníku sa realizuje aktivita Rovnosť a rovnakosť.

Ochrana života a zdravia

Cieľom prierezovej témy je formovať vzťah žiakov k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. Osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného cítenia.

Prierezovú tému naplňa obsah: riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode. Prierezovú tému začleňujeme do predmetov telesná výchova, prírodoveda a integráciou do ďalších predmetov nižšieho stredného vzdelávania vo všetkých ročníkoch a realizujeme aj **formou Účelových cvičení (ÚC) na II. stupni s problematikou ochrany človeka a prírody. Konajú sa v prírode 2 krát v roku v trvaní 4-5 hodín spravidla na jar a jeseň. Pred ÚH realizujeme deň prípravy zameraný najmä na teoretickú časť v rozsahu 4-5 hodín podľa náročnosti plánovaných činností.** Každoročne sa zapájame do kampane Deň narcisov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Zapojiť sa do súťaže „Súťaž mladých záchranárov“. V rámci prípravy na túto súťaž si žiaci otestujú svoje znalosti a poznatky z CO, Prvej pomoci, Orientácie v teréne... , športové súťaže – Memoriál des. Šmatlavu, Rajd Chlopski (Poľsko), Triangel, zapojenie sa do projektov Ovocie školám, Mlieko do škôl, zamerané na zdravý životný štýl, zdravé potraviny.

7.3 UČEBNÉ OSNOVY PRE JEDNOTLIVÉ PREDMETY

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 6 ročne: 198
Poznámka	Jazyková a slohová zložka: 132 h. – 4 hodiny týždenne Literárna zložka 66 h. – 2 hodiny týždenne

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra v 5. ročníku bude meniť kvalitu výkonu v jazykovej zložke predmetu v týchto oblastiach:

Čítanie s porozumením	+
Písanie	
Hovorenie	+

1 Charakteristika predmetu

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

2. 1 Jazyková a slohová zložka:

Cieľom jazykovej a slohovej zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra je zámerné preferovanie rozvoja komunikačných jazykových kompetencií: čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia), ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom pri ďalšom rozvoji žiakov v iných predmetoch.

Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.

Ďalším cieľom je rozvoj spisovného vyjadrovania sa, primeranej aktívnej i pasívnej lexiky, eliminovanie dialektu, sústavné zámerné i mimovoľné obohacovanie slovnej zásoby, využívanie neologizmov, základnej terminológie cudzích slov, schopnosť komunikácie i argumentácie.

Cieľom je naučiť žiakov zručne pracovať s rozličnými príručkami a informatívnymi textami – PSP, MFS, SS, SCS, s materiálom z internetu, s encyklopédiami. Ďalej sa kladie dôraz na osvojenie si

základných gramatických javov nevyhnutných na komunikáciu formou poučiek a vetných modelov, na získanie schopnosti porozumieť textu a vedieť tvoriť správne vety, dialógy a súvislé ústne a písomné prejavy, na rozvoj štylistických zručností, tvorivého písania: na pretváranie textov, dialógov, fantáziu pri tvorbe situácií, replík, dokončovaní a dotváraní textov, vymýšľaní rozličných hier, pri zapájaní sa do jazykových hier.

Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť

Tematické celky

1. Opakovanie učiva zo 4. ročníka – 15 hodín
2. Zhovárame sa a diskutujeme – 16 hodín
3. Píšeme si so známymi – 14 hodín
4. Chceme byť informovaní – 12 hodín
5. Informujeme včas a správne – 24 hodín
6. Opisujeme svet vôkol nás – 14 hodín
7. Tvoríme jednoduché príbehy – 14 hodín
8. Príbeh a opis patria k sebe – 10 hodín
9. Zhotovujeme podľa návodu – 4 hodiny
10. Opakovanie učiva z 5. ročníka – 9 hodín

2. 2 Literárna zložka

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- ☐ čítanie so simultánnym porozumením;
- ☐ analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
- ☐ hodnotenie textu.

Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť

Tematické celky

1. Úvod do štúdia literatúry – 2 hodiny
2. Pieseň – 4 hodiny
3. V ríši rozprávok – 8 hodín
4. Poézia nonsensu – 8 hodín
5. Autorské rozprávky – 12 hodín
6. Pozrime si rozprávku – 8 hodín
7. Čo opriadli povesti – 9 hodín
8. Príbehy spred tisícročí – 5 hodín
9. Príbehy na rýchle čítanie – 4 hodiny
10. Vedomosti z každej oblasti – 3 hodiny
11. Záverečné opakovanie – 3 hodiny

Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 5 ročne: 165 hod.
Poznámka	Jazyková a slohová zložka: 99 hod. – 3 hod. týždenne Literárna zložka 66 hod. – 2 hodiny týždenne

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnevzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

2. 1 Jazyková a slohová zložka:

Cieľom jazykovej a slohovej zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra je zámerné preferovanie rozvoja komunikačných jazykových kompetencií: čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia), ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom pri ďalšom rozvoji žiakov v iných predmetoch.

Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.

Ďalším cieľom je rozvoj spisovného vyjadrovania sa, primeranej aktívnej i pasívnej lexiky, eliminovanie dialektu, sústavné zámerné i mimovoľné obohacovanie slovnej zásoby, využívanie neologizmov, základnej terminológie cudzích slov, schopnosť komunikácie i argumentácie.

Cieľom je naučiť žiakov zručne pracovať s rozličnými príručkami a informatívnymi textami – PSP, MFS, SS, SCS, s materiálom z internetu, s encyklopédiami. Ďalej sa kladie dôraz na osvojenie si základných gramatických javov nevyhnutných na komunikáciu formou poučiek a vetných modelov, na získanie schopnosti porozumieť textu a vedieť tvoriť správne vety, dialógy a súvislé ústne a písomné prejavy, na rozvoj štylistických zručností, tvorivého písania: na pretváranie textov, dialógov, fantáziu pri tvorbe situácií, replík, dokončovaní a dotváraní textov, vymýšľaní rozličných hier, pri zapájaní sa do jazykových hier.

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť

Tematické celky

1. Opakovanie vedomostí a zručností z 5. ročníka – 15 hodín
2. Zhovárame sa a diskutujeme – 5 hodín
3. Ako tvoríme slová (pomenovania) – 10 hodín
4. Svet je plný zaujímavých ľudí, vecí, javov – 25 hodín
5. Svet v pohybe – 25 hodín
6. Nielen ľudia, aj vety tvoria príbehy – 10 hodín
7. Informujeme presne a pútavo – 4 hodiny
8. Opakovanie učiva zo 6. ročníka – 5 hodín

2. 2 Literárna zložka

Cieľom vyučovania literárnej výchovy v 6. ročníku je systematické rozvíjanie čitateľských a interpretačných zručností žiakov.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj porozumenia umeleckého textu. Dôraz sa kladie na schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- ✓ čítanie so simultánnym porozumením;
- ✓ analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
- ✓ hodnotenie textu.

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť

Tematické celky :

1. Ľudová slovesnosť – 8 hodín
2. Poézia – 15 hodín
3. Rozprávania vo veršoch i v próze – 40 hodín
4. Záverečné opakovanie – 3 hodiny

Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	siedmy
Počet hodín	týždenne: 5 ročne: 165 hod.
Poznámka	Jazyková a slohová zložka: 99 hod. – 3 hod. týždenne Literárna zložka 66 hod. – 2 hodiny týždenne

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

2. 1 Jazyková a slohová zložka:

Cieľom jazykovej a slohovej zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra je zámerné preferovanie rozvoja komunikačných jazykových kompetencií: čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia), ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom pri ďalšom rozvoji žiakov v iných predmetoch.

Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.

Ďalším cieľom je rozvoj spisovného vyjadrovania sa, primeranej aktívnej i pasívnej lexiky, eliminovanie dialektu, sústavné zámerné i mimovoľné obohacovanie slovnej zásoby, využívanie neologizmov, základnej terminológie cudzích slov, schopnosť komunikácie i argumentácie.

Cieľom je naučiť žiakov zručne pracovať s rozličnými príručkami a informatívnymi textami – PSP, MFS, SS, SCS, s materiálom z internetu, s encyklopédiami. Ďalej sa kladie dôraz na osvojenie si základných gramatických javov nevyhnutných na komunikáciu formou poučiek a vetných modelov, na získanie schopnosti porozumieť textu a vedieť tvoriť správne vety, dialógy a súvislé ústne a písomné prejavy, na rozvoj štylistických zručností, tvorivého písania: na pretváranie textov, dialógov, fantáziu pri tvorbe situácií, replík, dokončovanií a dotváraní textov, vymýšľaní rozličných hier, pri zapájaní sa do jazykových hier.

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť

Tematické celky

1. Opakovanie vedomostí a zručností zo 6. ročníka – 12 hodín

Opakovanie zvukovej stránky jazyka, priamej reči. Súkromný list, kompozícia rozprávania, osnova, opisný slohový postup, opis pracovnej činnosti.
Opakovanie náuky o slove, tvorby slov. Opakovanie podstatných

a prídavných mien, sloviess. Opakovanie hlavných vetných členov a vedomostí o jednoduchvej vete.

2. Komunikačné situácie – 8 hodín

Rozhovor, dialóg, monológ, komunikácia, komunikačné situácie, vysielateľ, prijímateľ, asertívna a efektívna komunikácia, komunikačný zámer, nespisovné slová v súkromnej komunikácii, skratky v písomnej komunikácii. Nárečové a slangové slová, skratky, značky, iniciálové skratky, skratkové slová.

3. Komunikácia v spoločnosti– 15 hodín

Slovníky, nové slová, neologizmy, cudzie slová, pravopis a výslovnosť cudzích slov, historizmy, archaizmy, zastarané slová, spisovný jazyk a nárečia, príhovor (prívet).

4. Slovné druhy – 42 hodín

Charakteristika osoby, dynamický opis, umelecký opis, podstatné mená, pomnožné podstatné mená, rod a vzor pomnožných podstatných mien, prídavné mená, druhy a vzory prídavných mien, pravopis prídavných mien, základné, radové a násobné číslovky, vzor päť, pravopis čísloviek, určité a neurčité číslovky, slovesá, slovesný vid, jednoduchý a zložený slovesný tvar, spojky, vedľajšie vetné členy, predmet, príslovkové určenie - miesta, času, spôsobu, príčiny, tvorba poznámok, kľúčové slová, konspekt.

5. Skladba – 10 hodín

Jednoduchá veta, holá a rozvitá veta, viacnásobný vetný člen, veta s viacnásobným vetným členom, jednočlenná a dvojčlenná veta, vetný základ, slovesná a neslovesná jednočlenná veta,

6. Projekt – 7 hodín

Projekt, tabuľka – názov, hlavička, riadok, stĺpec, tvorba tabuľky, tvorba projektu, prezentácia projektu, správa o výsledku projektu (ústna aj písomná forma).

7. Opakovanie učiva zo 7. ročníka – 5 hodín

2. 2 Literárna zložka

Cieľom vyučovania literárnej výchovy v 7. ročníku je systematické rozvíjanie čitateľských a interpretačných zručností žiakov.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj porozumenia umeleckého textu. Dôraz sa kladie na schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

- ✓ čítanie so simultánnym porozumením;
- ✓ analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
- ✓ hodnotenie textu.

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť

Tematické celky :

1. Úvod do literatúry 7. ročníka – 3 hodiny

Opakovanie učiva 6. ročníka.

2. Umelecká literatúra v poézii – 20 hodín

Anekdota, sylabický verš, trópy, rytmus, rým, obkročný rým, prerývaný rým, voľný verš, populárna pieseň, vonkajšia kompozícia básne.

3. Umelecká literatúra v próze – 30 hodín

Detský hrdina v literatúre, literatúra pre deti a mládež, literárna postava, dobrodružstvo v literatúre, poviedka, kladný a záporný hrdina.

4. Dramatické umenie – 10 hodín

Rozhlasová hra, filmové umenie, filmový scenár, divadlo, film, televízna hra.

5. Opakovanie učiva zo 7. ročníka – 3 hodiny

Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

Zameranie a počet diktátov: 4

- opakovanie učiva zo 6. ročníka
- cudzie slová
- číslovky
- záverečné opakovanie zo 7. ročníka

(71 – 80 plnovýznamových slov)

Zameranie a počet slohových písomných prác: 2

- charakteristika osoby
- umelecký opis

Projekt: Výskum lexiky – výber z dvoch tém : Neologizmy včera a dnes, Spisovný jazyk a nárečie

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Anglický jazyk
Stupeň vzdelania	ISCED1
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 4 h ročne: 132 h
Poznámka	1 disponibilná hodina

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet . Vo vyučovacom predmete anglický jazyk sa zvyšuje v UP v ŠKVP časová dotácia o 1 hodinu. Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti produktívnych komunikačných jazykových činností a stratégií, najmä na rozvoj hovorenia a čítania s porozumením.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia. Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca. Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka. Komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu v prvom cudzom jazyku, t. j. v anglickom jazyku na konci 5. ročníka ZŠ.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca: Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším vetám, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a vety dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26)

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet anglický jazyk, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,

- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4 Tematické celky

1. **Rodina a spoločnosť** - Moja rodina - slovná zásoba, Prídavné mená, Mesiace v roku, Číslo od 1 – 100, Porovnávanie prídavných mien - druhý stupeň, Gramatika - sloveso „to be“ – 10 h
2. **Človek a príroda** - Opakovanie slovnej zásoby na tému príroda - 2 hod
3. **Uprostred multikultúrnej spoločnosti** - krajina, vek, obľúbené ročné obdobie, Písanie - veľké začiatkové písmená - 5 h
4. **Voľný čas a záľuby, šport** - Počúvanie, čítanie a slovná zásoba a tému voľný čas a záľuby, šport, Gramatika - sloveso „like“ - don't/doesn't like ... -ing, Čítanie - maily, záľuby rôznych ľudí, Rozprávanie o sebe - záľuby, čo mám a nemám rád, hľadanie priateľa, Písanie - mail o svojich záľubách - 8 h
5. **Mládež a jej svet, veda a technika** - Počúvanie, čítanie a slovná zásoba a tému moje veci, Gramatika - prívlastňovacie zámená, sloveso „can“ v otázke, Ustálené slovné spojenia, Čítanie, počúvanie, rozprávanie - zbierky, čo zbieram - 8 h
6. **Človek a spoločnosť** - Čítanie príbehov na tému rodina - 3 h
7. **Šport nám, my športu** - Počúvanie, čítanie a slovná zásoba a tému šport, Gramatika - prítomný priebehový čas - 4 h
8. **Človek a príroda, ochrana životného prostredia** - Čítanie, počúvanie a slovná zásoba - Delfíny, prídavné mená na opis miesta, Počúvanie, čítanie a slovná zásoba a tému zvieratá, Gramatika a rozprávanie - prítomný priebehový čas, otázky a odpovede, Čítanie, počúvanie a slovná zásoba - Lev a myš, prídavné mená na opis pocitov vecí, Rozprávanie - používanie prídavných mien - 9 h
9. **Mládež a jej svet** - Čítanie, počúvanie a slovné spojenia na tému denná rutina, Gramatika a rozprávanie - prítomný jednoduchý čas, denná rutina, aktivity počas dňa - 3 h
10. **Náš domov** - Rozprávanie o sebe a svojom dni, kde čo robím, Písanie o sebe, základné informácie - 4 h
11. **Krajiny, mestá a miesta, anglicky hovoriace krajiny** - Čítanie a počúvanie príbehu, rozprávanie - 5 h
12. **Človek a príroda, ochrana životného prostredia** - Čítanie príbehov na tému zvieratá - 3 h
13. **Krajiny, mestá a miesta, voľný čas, záľuby a šport** - Počúvanie, čítanie a slovná zásoba na tému miesta v meste, Gramatika - prítomný čas s príslovkami frekvencie, Rozprávanie ako často niečo robím, niekde chodím, Gramatika - predložky „on/in/at“ - 6 h
14. **Kultúra a umenie** - Čítanie a počúvanie príbehu o filme, slovná zásoba k téme umenie - 3 h
15. **Mládež a jej svet** - Rozprávanie - opis mojich voľnočasových aktivít - 2 h
16. **Výživa a zdravie** - Čítanie, počúvanie a slovná zásoba na tému jedlo, Gramatika - počítateľné a nepočítateľné podstatné mená, Gramatika - použitie „a/an/some“, Slovná zásoba s jedlom, počúvanie a čítanie príbehu o Mojom obľúbenom jedle, Rozprávanie o obľúbenom jedle, použitie slovesa „would“, Prídavné mená s opisom veľkosti a farby - 7 h
17. **Človek a príroda** - Slovná zásoba na tému príroda + prídavné mená na jej opis, Gramatika - druhý stupeň prídavných mien, tvorba viet, Gramatika - tretí stupeň prídavných mien, tvorba viet, Čítanie a počúvanie príbehu o svetových rekord + slovná zásoba na tému príroda - 7 h
18. **Výživa a zdravie** - Čítanie príbehov o jedle - 3 h

19. **Človek a príroda, ochrana životného prostredia** - Čítanie, počúvanie a slovná zásoba na tému v prírode, Gramatika - použitie slovesa „must/mustn't“, Slovné spojenia + sloveso „must/mustn't“, pieseň, Čítanie a počúvanie príbehu o Perníkovom chlapčekovi - 7 h
20. **Človek na cestách** - Čítanie, počúvanie a slovná zásoba na tému v múzeu dopravných prostriedkov, Gramatika - minulý čas, sloveso „was/were, wasn't/weren't“ + príslovky času - 4 h
21. **Krajina, ktorej jazyk sa učím** - Rozprávanie - Londýn kedysi a dnes, pieseň, Čítanie a počúvanie príbehu - 2 h
22. **Ľudské telo a starostlivosť o zdravie** - Čítanie, počúvanie, slovná zásoba s použitím prídavných mien na opis vzhľadu, Gramatika - minulý čas - plnovýznamové slovesá, Gramatika pomocného slovesa „did/didn't“, Rozprávanie na tému v minulosti a teraz s použitím prídavných mien na opis vzhľadu - 6 h
23. **Vzory a ideály** - Čítanie a počúvanie príbehu o Mojej starej mame + prídavné mená s opisom charakteru človeka - 5 h
24. **Veda a technika v službách ľudstva, komunikácia** - Slovná zásoba, čítanie, počúvanie a rozprávanie, Gramatika - minulý čas, Čítanie a počúvanie príbehu + prídavné mená a ich opozitá - 5 h
25. **Vzdelávanie a práca** - Slovná zásoba predmety v škole, čítanie, počúvanie a rozprávanie o škole, Gramatika - tvorba otázok „WH“ + minulý čas, Čítanie a počúvanie príbehu + slovná zásoba - 5 h
26. **Uprostred multikultúrnej spoločnosti** - Slovná zásoba, čítanie, počúvanie a rozprávanie o prázdninách, Gramatika - sloveso „going to“, Čítanie a počúvanie príbehu, Rozprávanie, čo sa chystám robiť - použitie slovesa „going to“ - 9 h

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Anglický jazyk
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 4 h ročne: 132 h
Poznámka	1 disponibilná hodina

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet . Vo vyučovacom predmete anglický jazyk sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti produktívnych komunikačných jazykových činností a stratégií, najmä na rozvoj hovorenia a čítania s porozumením.

1   Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia. Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba prvého cudzieho jazyka, t. j. anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A2 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A2 je podľa SERR nasledujúca: Rozumie vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa ho bezprostredne týkajú (najzákladnejšie informácie o sebe, o rodine, nakupovaní, miestnom zemepise a o zamestnaní). Dokáže komunikovať v jednoduchých a rutinných úlohách vyžadujúcich si jednoduchú a priamu výmenu informácií o známych a bežných záležitostiach. Dokáže jednoduchými slovami opísať svoje rodinné zázemie, bezprostredné okolie a záležitosti v oblastiach nevyhnutných potrieb (SERR, 2013, s. 26).

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet anglický jazyk, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,

- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4 Tematické celky

1. **Rodina a spoločnosť** – sloveso „be, can, have got“, tvorba otázky, predstavovanie sa, privlastňovacie zámená, podávanie osob. údajov, športy a aktivít, rodinné sviatky 7 hod
2. **Vzdelávanie** – prítomný čas jednoduchý, tvorba otázky, radové číslovky 5
3. **Náš domov** - „frekvenčné“ príslovky 7
4. **Uprostred multikultúrnej spoločnosti** – sviatky vo Veľ. Británii a na Slovensku 7
5. **Človek a príroda** - prít. priebeh. a prít. jednoduchý čas, sloveso „must“, zámená, určovanie času, domáce a divoké zvieratá 16
6. **Uprostred multik. spoločnosti** – domáci miláčikovia na Slovensku a vo V. Británii, moje obľúbené zviera 6
7. **Človek na cestách** – minulé čas prav. a neprav. sloves, dovolenky a cestovanie 11
8. **Voľný čas a záľuby** – dovolenka, trávenie voľného času, prázdniny 6
9. **Uprostred multikultúrnej spoločnosti** – dovolenky vo Veľ. Británii, moja dovolenka 6
10. **Výživa a zdravie** – rôzne druhy jedla a nápojov, počítateľné a nepočítateľné pod. mená, otázka „How much/many?“, some/any, určité neurčité členy, recepty, nakupovanie jedla 15
11. **Uprostred multikultúrnej spoločnosti** – stravovanie vo Veľkej Británii, jedlá z celého sveta, jedlo v našej krajine 7
12. **Krajina, ktorej jazyk sa učím** – Slovensko a Veľ. Británia, otázky „How...?“, „as...as“, porovnávanie, stupňovanie príd. mien, geografické pojmy 16
13. **Uprostred multikultúrnej spoločnosti** – počasie vo Veľkej Británii, USA, moja krajina 5
14. **Voľný čas a záľuby** – „going to“, „have to“, podávanie návrhov, prídavné mená a príslovky, druhy televíznych programov 15
15. **Uprostred multikultúrnej spoločnosti** – TV filmy a relácie vo Veľ. Británii 7

Receptívne zručnosti

zachytiť známe informácie v počutom texte
 vyhľadať v texte osobné údaje
 rozpoznať dátumy a názvy mesiacov v roku
 vyhľadať informácie v texte, pochopiť hlavnú myšlienku
 vyhľadať špecifické informácie v prečítanom texte
 rozumieť hlavnej myšlienke prečítaného príbehu
 rozumieť info z e-mailu
 porozumieť hlavným info, zachytiť dej v minulosti
 reagovať na vizuálny podnet
 rozumieť obsah krátkeho listu
 rozumieť deju kresleného príbehu a napodobniť rozpráv.
 rozumieť pojmom spojené s jedlom a zachytiť ich v texte
 rozumieť kľúčovým bodom v texte komiksu
 rozumieť postupu príprav jedla
 zapíše nákupný zoznam podľa počutých informácií

Produktívne zručnosti

porozprávať o jedlách a nápojoch hodnotíme aj gramatiku
pracuje s obrázkom, pýtať sa na množstvá jedla a pitia,
dramaticky predviesť prečítaný text o lakomstve
pomenovať geografické názvy spojené s mestom a dedinou
porozumieť textu o VB
porozumieť popisu počasia, rôzne ročné obdobie
rozumiť kresleného seriálu
počúvať rozhovor kamarátov a o tom, čo budú robiť večer
porozumieť hlavnej myšlienky živej scény z filmového štúdia
gramaticky správne vyjadriť, čo nemožno a aké sú povinnosti
porozumieť príbehu zápletky, vyvrcholeniu a rozuzleniu
hovoriť kamarátovi o dennom režime
hovoriť o daniach spojenom s konkrétnym dátumom
pomenovať rôzne domáce práce a hovoriť o svojich skúsenostiach z denného života
pomocou obrázku pomenovať exotické zvieratká, ktoré možno vidieť v ZOO
informovať o tom, ktoré zvieratká má žiak rád a ktoré nemá
opýtať sa kamaráta, kde bol v predošliých dňoch
bežné dopravné prostriedky, miesta spojené s cestovaním
informovať o inej osobe
opísať typické počasie vo vlastnej krajine
porovnať vzhľad, kvalitu a vlastností vecí
rozumiť zadaniu, odpovedať na kvíz, správne vyriešiť
gramaticky správne zaradiť slová o kvalite do kontextu e) dramtizovať kreslený seriál
pomenovať typy programov a ktoré sú obľúbené
chronologicky zostaviť scény z príbehu
hovoriť o filmových žánroch

Interakcia

rozprávať sa s kamarátom o dennom režime
rozprávať sa o domácich prácach a bežnom týždni
simulovať telefónny rozhovor s kamarátom a opýtať sa, čo robí
porozprávať sa s kamarátom o daniach v uplynulých dňoch alebo na prázdninách
rozhovor v bežnej reštaurácii
rôzne dialógy o počasí
odporučiť Tv programu
s kamarátom sa rozprávať o plánoch čo zamýšľajú robiť

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Anglický jazyk
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	siedmy
Počet hodín	týždenne: 3 h ročne: 99 h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet .

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia. Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba prvého cudzieho jazyka, t. j. anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A2 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A2 je podľa SERR nasledujúca: Rozumie vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa ho bezprostredne týkajú (najzákladnejšie informácie o sebe, o rodine, nakupovaní, miestnom zemepise a o zamestnaní). Dokáže komunikovať v jednoduchých a rutinných úlohách vyžadujúcich si jednoduchú a priamu výmenu informácií o známych a bežných záležitostiach. Dokáže jednoduchými slovami opísať svoje rodinné zázemie, bezprostredné okolie a záležitosti v oblastiach nevyhnutných potrieb (SERR, 2013, s. 26).

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet anglický jazyk, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný spíňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,

- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach.
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Čítanie s porozumením–výkonový štandard

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Pisomný prejav –výkonový štandard

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa -miesto, škola, rodina.

Ústny prejav–výkonový štandard

Ústny prejav –dialóg

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovenia,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Ústny prejav –monológ

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4 Tematické celky

Čas plán	KOMPETENCIE	GRAMATIKA	TÉMY
27	17 Reagovať pri prvom stretnutí 2 Vypočuť a podať informáciu 1 Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou 4 Vyjadriť svoj názor	• Jednoduchý prítomný čas • Priebehový prítomný čas • Jednoduchý minulé čas "to be" • Pravid. a nepravid. slovesá • Tvorenie otázky	• 15 Človek a spoločnosť • 1 Rodina a spoločnosť • 7 Voľný čas a záľuby • 11 Šport

24	9 Predstaviť záľuby a svoj vkus 1 Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou 4 Vyjadriť svoj názor	• Pravidelné a neprav. slovesá • Tvorenie otázky	• 1 Rodina a spoločnosť • 18 Veda, technika v službách človeka • 4 Doprava a cestovanie
24	13 Reagovať na príbeh alebo udalosť 15 Reagovať na dianie v budúcn. 4 Vyjadriť svoj názor	• Použitie "will" alebo "going to" – vyjadrenie budúcnosti • Rozdiel medzi priebehovým a obyčajným minulým časom	• 16 Mládež a ich svet • 6 Človek a príroda • 11 Šport •
24	13 Reagovať na príbeh 16 Reagovať na dianie v minul. 4 Vyjadriť svoj názor	• Členy – určitý • Použitie členov the,a/an	• 13 Krajiny mestá, miesta • 6 Človek a príroda • 9 Multikult. spoločnosť

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Nemecký jazyk
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	siedmy
Počet hodín	týždenne: 2 h ročne: 66 h
Poznámka	2 disponibilné hodiny

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP pre príslušný predmet.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia. Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka. Charakteristika ovládania nemeckého jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca: Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu nemecký jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4 Tematické celky

- 1. Rodina a spoločnosť** – osobné údaje; rodina – vzťahy v rodine, národnosť/štátna príslušnosť, pozdravy, abeceda, výslovnosť hlások, svetové strany, číslovky do 20, farby, slovosled oznamovacích mien, určité a neurčité členy, osobné zámená, singulár, plurál, zápor kein
– 16 h
- 2. Vzdelanie a práca** – škola a jej zariadenie, učebné predmety, pracovné činnosti a profesie, číslovky do 100, nominatív podstatných mien, genitív podstatných mien, slovosled opytovacích mien
– 10 h
- 3. Človek a príroda** – zvieratá/fauna, počasie, klíma, názvy ročných období, mesiacov v roku
– 8 h
- 4. Voľný čas a záľuby** – záľuby, rozhlas, televízia a internet, zápor nicht gern, časovanie slovíes, stupňovanie prídavných mien, určovanie času na hodinách, w- otázky, slovesá s odlučiteľnou predponou
– 8 h
- 5. Uprostred multikultúrnej spoločnosti** – cudzie jazyky, rodinné sviatky, zvyky a tradície v rôznych krajinách, zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií, radové číslovky, slovesá v minulom čase
– 4 h
- 6. Šport nám, my športu** – druhy športov: zimné a letné, individuálne a kolektívne, športové disciplíny
– 8 h
- 7. Krajiny, mestá a miesta** – krajiny a svetadiely, moja krajina a moje mesto, svetové strany
– 8 h
- 8. Krajina, ktorej jazyk sa učím** – Zvyky a tradície
– 4 h

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov predmetu	Ruský jazyk
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 2 h ročne: 66 h
Poznámka	2 disponibilné hodiny

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet .

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania.

Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania ruského jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca: Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

2 Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu ruský jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu ruský jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s

porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,

- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4 Tematické celky

- 1 **Krajina, ktorej jazyk sa učím** – 1 hodina: geografické údaje
- 2 **Rodina a spoločnosť** - 5 hodín: predstavovanie sa, osobné údaje, pozdravy, členovia, rodiny, privlastňovacie zámená, tlačaná a písaná forma azbuky
- 3 **Vzdelávanie a práca** - 10 hodín: škola a jej zariadenie, učebné predmety, sloveso mať, pracovné činnosti
- 4 **Náš domov** – 5 hodín: môj dom/byt, zariadenie, okolie domova, mesto, dedina, ukazovacie zámená, sloveso byť
- 5 **Výživa a zdravie** - 4 hodiny: jedlá, nápoje, stravovacie návyky, kultúra stolovania
- 6 **Obliekanie a móda** - 5 hodín: základné druhy oblečenia, vyjadrenie vlastníctva, páči sa mi/nepáči sa mi, farby
- 7 **Voľný čas a záľuby** - 8 hodín: hračky, trávenie voľného času, mám/nemám rád, zápor, prítomný čas, tvrdý a mäkký znak
- 8 **Krajiny, mestá a miesta** – 10 hodín: mesto, dedina, sloveso bývať, vyjadrenie vzdialenosti
- 9 **Obchod a služby** - 9 hodín: nakupovanie, sloveso chcieť, základné číslovky
- 10 **Človek a príroda** - 7 hodín: zvieratá, rastliny, počasie, tvrdé a mäkké spoluhlásky
- 11 **Uprostred multikultúrnej spoločnosti** - 2 hodiny: sviatky v Rusku a na Slovensku

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Matematika
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 5h ročne: 165h
Poznámka	jedna disponibilná hodina

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika v 5. ročníku bude meniť kvalitu výkonu predmetu v oblastiach geometria a meranie a súmernosť v rovine:

1.Charakteristika predmetu

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov). Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s výrazným zastúpením propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú v tomto štandarde upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôbiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia ZŠ absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente. Poradie tematických celkov v ročníku nie je týmto dokumentom určené. Podľa potrieb žiakov je vhodné sa k učivu viackrát vracať. Žiaci daného ročníka by mali ovládať výkonový a obsahový štandard školského vzdelávacieho programu predchádzajúcich ročníkov, preto je tiež potrebné minimálne na úvod každého ročníka a vždy, keď je to podľa učiteľa potrebné, zaradiť primerané opakovanie učiva.

2.Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet matematika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- spoznávajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedia matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
  - osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

3.Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4.Tematické celky

I. Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión (50 h)

prirodzené číslo, cifra, číslica rád číslice, zápis prirodzeného čísla, stovky, tisíce, desaťtisíce, ..., susedné čísla, párne, nepárne čísla číselná os, vzdialenosť na číselnej osi znaky rovnosti a nerovnosti, usporiadanie vzostupné a zostupné, zaokrúhľovanie nadol, nahor a zaokrúhľovanie na jednotky, desiatky, ... rímske číslice I, V, X, L, C, D, M tabuľka, diagram, graf propedeutika desatinných čísel (napr. model eurá a centy): - porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel, - zaokrúhľovanie nadol na..., zaokrúhľovanie nahor na... zaokrúhľovanie na..., - sčítanie a odčítanie desatinných čísel (ako navzájom opačné operácie) - násobenie desatinného čísla číslom 10, 100, 1000, - súvis s prirodzenými číslami propedeutika zlomkov (zlomok ako časť celku)

III. Počtové výkony s prirodzenými číslami (40 h)

počtové výkony (operácie) – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, zvyšok pri delení viac, menej, rovnako, polovica, tretina, štvrtina, ... poradie počtových výkonov, úloha zátvoriek propedeutika záporných čísel (napr. model farebné čísla) propedeutika pomeru, priamej a nepriamej úmernosti (slovné úlohy) propedeutika distributívnosti

IV. Geometria a meranie (30 h)

priamka, bod, úsečka, trojuholník a jeho vrcholy a strany, štvoruholník a jeho vrcholy, strany a uhlopriečky, štvorec, obdĺžnik, kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa pravítko, kružidlo, rovnobežky, kolmica, päta kolmice, rovnobežník, susedné strany, protiľahlé strany, vodováha, olovnica dĺžka úsečky, dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, obvod, jednotky dĺžky – m, dm, cm, mm, km kocka, kváder, stena, vrchol a hrana kocky a kvádra

náčrt, nákres, plán, kódovanie štvorcová sieť, obsah, propedeutika jednotiek obsahu cm^2 , mm^2 v štvorcovej sieti

V . Súmernosť v rovine (osová a stredová súmernosť) (20 h)

Súmernosť a zhodnosť geometrických útvarov, stred súmernosti, stredová súmernosť, os súmernosti, osová súmernosť, útvary osovo a stredovo súmerné, vzor, obraz konštrukcia rovinného geometrického útvaru v osovej a stredovej súmernosti.

VI. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie (25 h)

dáta, údaje, triedenie, usporiadanie, systém, tabuľka, jednoduchý diagram, štatistika možnosť, počet možností, zisťovanie počtu možností zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov hry, pokusy a pozorovania, stratégia riešenia získavanie skúseností s prácou a organizáciou súborov predmetov

5.Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č.22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Matematika
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 5h ročne: 165h
Poznámka	jedna disponibilná hodina

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika v 6. ročníku bude meniť kvalitu výkonu predmetu v oblastiach konštrukčné úlohy a trojuholníky.

1.Charakteristika predmetu

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov). Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s výrazným zastúpením propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôsobiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú v tomto štandarde upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôsobiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia ZŠ absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente. Poradie tematických celkov v ročníku nie je týmto dokumentom určené. Podľa potrieb žiakov je vhodné sa k učivu viackrát vracieť. Žiaci daného ročníka by mali ovládať výkonový a obsahový štandard školského vzdelávacieho programu predchádzajúcich ročníkov, preto je tiež potrebné minimálne na úvod každého ročníka a vždy, keď je to podľa učiteľa potrebné, zaradiť primerané opakovanie učiva.

2.Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet matematika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- spoznávajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedia matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
  - osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

3.Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4.Tematické celky

I. Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť(25 hodín)

objav deliteľnosti dvoma, piatimi, desiatimi a stomi, práca podľa návodu kritériá deliteľnosti číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100, propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými číslami) sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (propedeutika rovníc) propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných celočíselných rozmerov– prirodzených čísel, propedeutika jednotiek objemu: mm^3 , cm^3 , dm^3 , m^3

II. Desatinné čísla, počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami (51 hodín)

desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny,..., rád číslice v desatinnom čísle, číselná os, vzdialenosť čísel na číselnej osi porovnávanie, usporiadanie desatinných čísel znaky = , > , < zaokrúhľovanie nadol na ..., zaokrúhľovanie nahor na ..., zaokrúhľovanie na ... aritmetický priemer objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel, perióda, periodické čísla sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc) jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) a ich premena v obore desatinných čísel propedeutika zlomkov na rôznorodých kontextoch: celok, časť celku, zlomok ako časť celku, znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh)

III. Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu (21 hodín)

rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohoúhelník, obsah, výmera, plocha, jednotka štvorcovej siete jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter štvorcový a milimeter štvorcový (ha , a , km^2 , m^2 , dm^2 , cm^2 , mm^2) slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka

IV . Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami(21 hodín)

uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomer ramená uhla, vrchol uhla os uhla a jej vlastnosti porovnávanie uhlov priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol väčší ako priamy uhol vnútorné uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník vrcholový uhol, susedný uhol sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov

V. Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov(19 hodín)

trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly) ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník náčrt, konštrukcia zhodnosť dvoch trojuholníkov, veta sss, sus, usu konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$ rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, ramená, základňa, hlavný vrchol rovnoramenného trojuholníka objav základných vlastností rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka (veľkosť strán, veľkosť uhlov); pravidelný šesťuholník výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka

VI. Kombinatorika v kontextových úlohách (18 hodín)

usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania) dáta, údaje, tabuľka, diagram kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov), súhrne opakovanie

VII. Písomné práce a ich rozbor (10 hodín)

5.Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č.22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Matematika
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 5h ročne: 165h
Poznámka	jedna disponibilná hodina

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovanom predmete matematika v 7. ročníku bude meniť kvalitu výkonu predmetu v oblastiach konštrukčné úlohy a rovnobežníky.

1.Charakteristika predmetu

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov). Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s výrazným zastúpením propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôsobiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú v tomto štandarde upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôsobiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia ZŠ absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente. Poradie tematických celkov v ročníku nie je týmto dokumentom určené. Podľa potrieb žiakov je vhodné sa k učivu viackrát vracať. Žiaci daného ročníka by mali ovládať výkonový a obsahový štandard školského vzdelávacieho programu predchádzajúcich ročníkov, preto je tiež potrebné minimálne na úvod každého ročníka a vždy, keď je to podľa učiteľa potrebné, zaradiť primerané opakovanie učiva.

2.Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet matematika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,

- spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedia matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

3.Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4.Tematické celky

I. Zlomky, početové výkony so zlomkami, kladné racionálne čísla(30 hodín)

celok, zlomok ako časť z celku, znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom),znázornenie zlomkov na číselnej osi, zlomok ako číslo, zlomková čiara, čitateľ a menovateľ zlomku, rovnosť zlomkov, krátenie (zjednodušovanie) zlomkov, rozširovanie zlomkov, základný tvar zlomku, zmiešané číslo, porovnávanie zlomkov , sčítovanie zlomkov, odčítovanie zlomkov, rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, krížové pravidlo, násobenie zlomkov, delenie zlomkov, zlomková časť z celku, prevrátený zlomok, desatinný zlomok, periodické číslo, perióda, periodický rozvoj, (kladné) racionálne číslo, propedeutika kladných a záporných čísel riešením úloh: číselná os, kladné a záporné číslo, navzájom opačné čísla, usporiadanie čísel

II. Percentá, promile (25 hodín)

percento (%), základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent, promile (‰) , kruhový diagram, stĺpcový diagram, istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková miera, pôžička, úver, vklad, štatistické údaje, tabuľka, graf, diagram

III. Kváder a kocka, ich povrch a objem v desatinných číslach, premieňanie jednotiek objemu (30 hodín)

priestor, vzor, obraz, náčrt, voľné rovnobežné premietanie, perspektíva, kocka, kváder, viditeľné a neviditeľné hrany, teleso, jednoduché a zložené teleso, nárys, bokorys, pôdorys, sieť kvádra, sieť kocky, ... povrch kocky a kvádra, jednotky povrchu ,objem kocky a kvádra, jednotky objemu: meter kubický, decimeter kubický, centimeter kubický, milimeter kubický, kilometer kubický, liter, deciliter, centiliter, mililiter, hektoliter (m³ , dm³ , cm³ , mm³ , km³ , l, dl, cl, ml, hl), premena jednotiek, priestorová predstavivosť a úlohy na jej rozvoj

IV . Pomer, priama a nepriama úmernosť (28 hodín)

pomer, prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátený zápis jednoduchých pomerov, rozdeľovanie celku v danom pomere, plán, mapa, mierka plánu a mapy, priama a nepriama úmernosť, trojčlenka (jednoduchá, zložená) ,tabuľka priamej a nepriamej úmernosti, kontextové úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, pomer a mierku

V. Rovnobežník (12 hodín)

rovnobežky preťaté priečkou, rovnobežník, výšky rovnobežníka, konštrukcia rovnobežníka

VI. Kombinatorika (15 hodín)

objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností, systematické vypisovanie možností, rôzne spôsoby vypisovania možností, počet usporiadaní, počet možností, úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií), propedeutika základných modelov kombinatoriky

VII. Písomné práce a ich rozbor (10 hodín)
5.Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č.22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Informatika
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavné na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet technika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

3 Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Finančná gramotnosť (FIG), Čitateľská gramotnosť (CGT), Informačná a digitálna gramotnosť (IDG),

4 Tematické celky

1. Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami - 2 hodiny:

Pojmy: súbor, priečinok.

Vlastnosti a vzťahy: v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), odpadkový kôš.

Procesy: vytvorenie, ukladanie dokumentov.

2. Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia – 1 hodina:

Vlastnosti a vzťahy: programy spracovávajú údaje a pomáhajú nám riešiť problémy (program ako nástroj na kreslenie, písanie, počítanie, evidovanie údajov, ktorý vie pracovať iba s určitými typmi údajov, určitými typmi súborov), klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenia na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (napr. CD, HD, USB kľúč) ako médiá/zariadenia na prenos a uchovanie informácií.

3. Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou - 5 hodín:

Pojmy: oblasť, animácia.

Vlastnosti a vzťahy: obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rasti, animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania (dĺžka zobrazenia obrázkov na obrazovke)

Procesy: kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblastí, zmena veľkosti papiera, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázka z animácie.

4. Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme – 1 hodina:

Vlastnosti a vzťahy: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov

Procesy: používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou.

5. Reprezentácie a nástroje – práca s textom – 6 hodín:

Pojmy: schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka.

Vlastnosti a vzťahy: slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu, skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii).

Procesy: presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu.

6. Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe – 2 hodiny:

Pojmy: vyhľadávač

Procesy: vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete .

7. Reprezentácie a nástroje – informácie – 2 hodiny:

Vlastnosti a vzťahy: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk).

8. Softvér a hardvér – práca proti vírusom a špehovaniu – 1 hodina:

Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok.

9. Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká – 1 hodina:

Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach.

Procesy: šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov.

10. Algoritmické riešenie problémov – analýza problému – 1 hodina:

Vlastnosti a vzťahy: platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne).

Procesy: krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia.

11. Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia – 1 hodina:

Vlastnosti a vzťahy: chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov.

Procesy: zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu.

12. Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov – 2 hodiny:

Pojmy: príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov

Vlastnosti a vzťahy: ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov.

Procesy: zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov).

13. Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov – 2 hodiny:

Pojmy: opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu.

Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom.

Procesy: zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní.

14. Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia – 3 hodiny:

Vlastnosti a vzťahy: jazyk – vykonanie programu.

Procesy: krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe.

15. Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb – 3 hodiny:

Vlastnosti a vzťahy: chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme.

Procesy: hľadanie chyby.

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Informatika
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávaci predmet.

1   Charakteristika predmetu

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovaci predmet technika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

3 Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Finančná gramotnosť (FIG), Čitateľská gramotnosť (CGT), Informačná a digitálna gramotnosť (IDG),

4 Tematické celky

1. Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami - 8 hodín:

Pojmy: snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami

Vlastnosti a vzťahy: snímky a ich poradie – prezentácia

Procesy: vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie.

2. Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou – 1 hodina:

Informácie z webových stránok.

3. Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu - 2 hodiny:

Pojmy: príloha, adresár

Procesy: dodržiavanie netikety, preposlanie e-mailu, priloženie prílohy, odoslanie e-mailu viacerým adresátom naraz.

4. Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami – 8 hodín:

Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky

Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky

Procesy: pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvyrazňovanie.

5. Reprezentácie a nástroje – štruktúry – 3 hodiny:

Pojmy: postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), riadok, stĺpec

Vlastnosti a vzťahy: poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, predchodca, nasledovník, sused, význam tabuľky

Procesy: práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchšej štruktúre, zostavovanie štruktúry.

6. Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete – 2 hodiny:

Pojmy: sieť

Vlastnosti a vzťahy: lokálne súbory vo vlastnom počítači a súbory na sieti, sieťovom disku, cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť

Procesy: sťahovanie a posielanie súborov

7. Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti – 3 hodiny:

Vlastnosti a vzťahy: spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba

Procesy: používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie

8. Informačná spoločnosť – legálnosť používania softvéru – 1 hodina:

Vlastnosti a vzťahy: autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií (texty, obrázky, hudba, filmy, ...)

9. Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb – 5 hodín:

Vlastnosti a vzťahy: chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme.

Procesy: hľadanie chyby.

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami
Názov predmetu	Informatika
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet technika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

3   Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Finančná gramotnosť (FIG), Čitateľská gramotnosť (CGT), Informačná a digitálna gramotnosť (IDG),

4 Tematické celky

1. Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou - 9 hodín:

Vlastnosti a vzťahy: obrázkov v rastri, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku

Procesy: kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa.

2. Reprezentácie a nástroje – práca s textom – 7 hodín:

Pojmy: odrážky a číslovanie, tabuľka

Vlastnosti a vzťahy: skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázkov ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text (t.j., obsahuje aj informácie o zvýrazneniach, písmen, odsekoch, zarovnaníach)

Procesy: vkladanie tabuľky.

3. Reprezentácie a nástroje – informácie - 2 hodiny:

Vlastnosti a vzťahy: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce (napr. dá sa v texte, a nie v grafike).

4. Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou – 1 hodina:

Pojmy: web, webová stránka, e-shop.

5. Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe – 2 hodiny:

Pojmy: webový prehliadač a vyhľadávač.

6. Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu – 2 hodiny:

Vlastnosti a vzťahy: chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail

Procesy: prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz.

7. Algoritmické riešenie problémov – analýza problému – 2 hodiny:

Vlastnosti a vzťahy: aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí –neplatí, a/alebo/nie (neformálne).

Procesy: idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia.

8. Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia – 2 hodiny:

Vlastnosti a vzťahy: algoritmus – programovací jazyk, vstup – algoritmus – výsledok, chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov

Procesy: zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu.

9. Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami – 2 hodiny:

Vlastnosti a vzťahy: rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), cesta k súboru a priečinku ako zápis, ktorý určuje umiestnenie súboru a priečinku v štruktúre priečinkov.

10. Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme – 1 hodina:

Vlastnosti a vzťahy: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, operačný systém ako softvér, aplikácia ako softvér

Procesy: nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie.

11. Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia – 2 hodiny:

Pojmy: program, procesor, pamäť

Vlastnosti a vzťahy: počítač ako zariadenie s procesorom a pamäťou, pamäť si pamätá programy a údaje,

pamäť v počítači ako zariadenie na (krátkodobé) uchovanie informácií, disk v počítači ako zariadenie na dlhodobé uchovanie informácií, procesor vykonáva programy (program ako návod pre procesor), tlačiareň, reproduktor/slúchadlá ako zariadenia sprostredkovanie výstupu, skener, digitálny fotoaparát, kamera, mikrofón ako zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom.

12. Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete – 1 hodina:

Pojmy: sieť, doména

Vlastnosti a vzťahy: cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, zariadenie alebo údaje v sieti, vlastnosti priečinkov a prístupové práva v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť, štruktúra webovej adresy, štruktúra mailovej adresy.

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Fyzika
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 2h ročne: 66h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickej pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov. Aj keď má učiteľ možnosť prispôbiť si obsah výučby vlastným predstavám, túto koncepčnú myšlienku by mal zachovať.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet technika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov,
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,

- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu,
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov,
- rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých – kriticky myslia,
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti,
- posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie,
- pracujú v tíme, vedia kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike,
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

3 Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť(CGT), Informačná a digitálna gramotnosť(IDG), Prírodovedná gramotnosť (PDG).

4 Tematické celky

1. Skúmanie vlastností kvapalín, plynov, tuhých látok a telies - 35 hodín:

vlastnosti kvapalín: nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť

účinky pôsobenia vonkajšej sily na hladinu kvapaliny v uzavretej nádobe, Pascalov zákon

využitie vlastností kvapalín

meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom, kalibrácia

objem, značka V , jednotky objemu ml, l

vlastnosti plynov: stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínanosť, deliteľnosť

využitie vlastností plynov

tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov

fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka fyzikálnej veličiny, značka jednotky

látka a teleso, vlastnosti tuhých látok a telies: krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť

meranie hmotnosti tuhých, kvapalných a plyných telies

hmotnosť, značka m , jednotky hmotnosti g, kg, t

odhad dĺžky, meradlo, stupnica meradla (najmenší dielik, rozsah)

dĺžka, značka d , jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km

objem tuhých telies, jednotky objemu cm³, dm³, m³, určenie objemu pravidelných telies (kocka, kváder) výpočtom, určenie objemu nepravidelných telies pomocou odmerného valca

rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies

2. Správanie telies v kvapalinách a plynoch – 31 hodín:

plávajúce, vznášajúce a potápajúce sa telesá vo vode, meranie ich hmotnosti a objemu
hustota, značka ρ , jednotka hustoty g/cm³, vzťah $\rho = m / V$
vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej látky
hustota kvapalín
vytlačený objem kvapaliny plávajúcimi telesami a potápajúcimi sa telesami
porovnanie hmotnosti telies plávajúcich v kvapaline s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny
porovnanie hmotnosti potápajúcich sa telies s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny
vplyv teploty na hustotu
správanie sa telies (bubliniek) vo vzduchu a v plyne s väčšou hustotou ako má vzduch
hustota plynov

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Fyzika
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickej pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov. Aj keď má učiteľ možnosť prispôbiť si obsah výučby vlastným predstavám, túto koncepčnú myšlienku by mal zachovať.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet technika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov,
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu,

- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov,
- rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých – kriticky myslia,
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti,
- posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie,
- pracujú v tíme, vedia kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike,
- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

3 Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť(CGT), Informačná a digitálna gramotnosť(IDG), Prírodovedná gramotnosť (PDG).

4 Tematické celky

1. Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok - 20 hodín:

meranie teploty, modelovanie zostrojenia Celsiovho teplomera, kalibrácia teplomera

teplota, značka t , jednotka teploty $^{\circ}\text{C}$

meranie času, meranie teploty v priebehu času, graf závislosti teploty od času, využitie PC pri zostrojovaní grafov

čas, značka t , jednotky času s, min, h

premena kvapaliny na plyn, vyparovanie, podmienky vyparovania, vlhkomer

var, teplota varu, graf závislosti teploty od času pri vare vody, tlak vzduchu a teplota varu

premena vodnej pary na vodu, kondenzácia, teplota rosného bodu destilácia, modelovanie dažďa

premena tuhej látky na kvapalnú, kvapalnej látky na tuhú, topenie tuhnutie, teplota topenia a tuhnutia pre kryštalické a amorfné látky, graf závislosti teploty od času pri topení a tuhnutí

meteorologické pozorovania

2. Teplo – 13 hodín:

historické aspekty chápania pojmu teplo, staršia jednotka tepla cal

teplo a pohyb častíc látky, teplota

šírenie tepla vedením, prúdením a žiarením

tepelné vodiče a tepelné izolanty

odovzdávanie a prijímanie tepla telesom, kalorimeter

výsledná teplota pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou

výsledná teplota pri odovzdávaní tepla horúcimi kovmi (Cu, Al, Fe) vode, rozdiel dvoch teplôt (Δt)

tepelná rovnováha

hmotnostná tepelná kapacita, značka c , jednotka J/kg $^{\circ}\text{C}$

teplo, značka Q , jednotka tepla J, vzťah $Q = c \cdot m \cdot \Delta t$

teplo a premeny skupenstva

energetická hodnota potravín

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Chémia
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 2h ročne: 66h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1. Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet chémia má bádateľský a činnostný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi a sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet chémia, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Žiaci:

- sa zoznámia so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- porozumejú chemickým javom a procesom,
- používajú odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- rozumejú pokynom na realizáciu praktických činností a dokážu ich podľa návodu uskutočniť,
- plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty,
- spracúvajú a vyhodnocujú údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,
- získavajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s látkami,
- vyhľadávajú v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- využívajú poznatky a skúsenosti získané v predmete chémia pri ochrane zdravia a životného prostredia.

3. Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia

4. Tematické celky

I. Látky a ich vlastnosti- 37 hodín

pozorovanie vlastností látok: skupenstvo, farba, zápach, rozpustnosť, horľavosť na modelovej skupine látok (cukor, kuchynská soľ, piesok, modrá skalica, sklo, parafín, plast, voda, etanol – lieh, ocot) príklady chemicky čistých látok a zmesí rovnorodé a rôznorodé zmesi roztoky: rozpúšťadlo, rozpustená látka vodný roztok, nasýtený roztok plynné a kvapalné roztoky, tuhé roztoky (zliatiny) hmotnostný zlomok zložky v roztoku základné laboratórne pomôcky a zariadenia spôsoby oddelovania zložiek zmesí: odparovanie, usadzovanie, kryštalizácia, filtrácia, destilácia voda ako chemicky čistá látka (destilovaná voda) voda ako zmes látok (minerálna, pitná, úžitková, odpadová) úprava pitnej vody čistenie odpadových vôd vzduch ako zmes látok, zdroje znečistenia vzduchu: prach, výfukové plyny, splodiny horenia a priemyselné splodiny

II. Premeny látok-29 hodín

pozorovanie chemických dejov (chemická reakcia, reaktant, produkt) zákon zachovania hmotnosti chemické zlučovanie, chemický rozklad tepelné zmeny pri chemických reakciách (exotermické a endotermické reakcie) zápalná teplota horľavina požiar hasenie látok rýchlosť chemických reakcií príklady pomalých a rýchlych reakcií faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií

5. Hodnotenie predmetu:

- **Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).**

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Biológia
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 2h ročne: 66h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet náboženská výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

3   Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia

4 Tematické celky

1. Príroda a život - 6 hodín: príroda, živé a neživé časti prírody, organizmy pozorovanie, pokus lupa, mikroskop, ďalekohľad mikroskopický preparát, podložné sklo, krycie sklíčko, pinzeta, preparačná ihla

2. Spoločenstvá organizmov – 60 hodín – spoločenstvo lesa, vody, poľa, lúky, vysokohorské baktérie, huby, rastliny, živočíchy potravový reťazec dreviny, stromy, kry, byliny vonkajšia stavba tela rastlín a húb (drevín, bylín, húb s plodnicou) vrstvy lesa dreviny ihličnaté a listnaté machy, paprade, prasličky rastliny chránené, liečivé, jedovaté podzemné zásobné orgány, huby jedlé, jedovaté lišajníky, spolužitie vonkajšia stavba tela živočíchov (bezstavovce, stavovce) parazity, inštinkt ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce koža, šupiny, perie, srst' bylinožravce, mäsožravce, všežravce vtáky stále, sťahovavé, dravce, sovy, spevavce voda stojatá, tečúca, kyslík, teplota vody planktón, riasy jednobunkové, mnohobunkové, sinice živočíchy jednobunkové, mnohobunkové plávacie blany, masné perie, vtáky kŕmivé, nekŕmivé hustá srst', silný chvost, hľadavé zuby, hľadavce lúka, pasienok, pole, medza, remízka trávnaté porasty, hospodárske plodiny obilniny, krmoviny, okopaniny, olejníny pohlavná dvojtvorosť, hniezdenie

5 Hodnotenie predmetu:

1. **Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný** (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Biológia
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 2h ročne: 66h
Poznámka	jedna disponibilná hodina

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete biológia v 6. ročníku bude meniť kvalitu výkonu predmetu v oblastiach praktických zručností, prácou s PC a poznávacích prírodovedných zručností.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet náboženská výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

3 Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia

4 Tematické celky

I. Život s človekom a v ľudských sídlach 22 hodín

ľudské sídlo, zdomácnovanie, šľachtenie, odroda, plemeno mikroorganizmy (baktérie, plesne, kvasinky) zelenina cibuľová, hlúbová, koreňová, plodová, strukoviny rastliny hospodárske, ovocné včela, včelstvo, včelárstvo, ryby, rybárstvo, rybníkarstvo, zvieratá hospodárske, domáce škodcovia, parazity vonkajšie, vnútorné, prenášače nákazy, prevencia, premnoženie hlodavcov, hmyzu dezinfekcia, dezinsekcia, deratizácia, biologická ochrana, spevavce

II. Živé organizmy a ich stavba 44 hodín

bunka, bunkové organely vírusy, baktérie organizmus jednobunkový, mnohobunkový pletivo, tkanivo, orgán, orgánová sústava, organizmus stavba rastlín vonkajšia, vnútorná (koreň, stonka, list, kvet, plod, semeno) vlákno, podhubie, výtrusnica, životný cyklus parazitov stavba tela bezstavovcov vonkajšia, vnútorná (sústava tráviaca, obehová, dýchacia, nervová, zmysly) rozmnožovanie a vývin bezstavovcov

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Názov predmetu	Biológia
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 2h ročne: 66h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopností ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet biológia, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Žiaci:

- získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

3 Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia

4 Tematické celky

I. Stavba a funkcie tela stavovcov 16 hodín

stavovce orgán, orgánová sústava orgánové sústavy stavovcov, sústava krycia, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, nervová, zmysly rozmnožovanie a vývin stavovcov oplodnenie vonkajšie, vnútorné, vývin jedinca mimo tela samice, v tele samice životné prejavy a správanie stavovcov

II. Človek a jeho telo 50 hodín

znaky ľudského organizmu, ľudské spoločenstvo, rasizmus stavba a funkcia orgánových sústav: koža, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, rozmnožovacia, regulačné sústavy výživa, zložky potravy, potravinová pyramída, stravovacie návyky krvné skupiny, darcovstvo krvi, transfúzia vývin jedinca, starostlivosť o dieťa antikoncepcia, plánované rodičovstvo

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Dejepis
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasti rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávaní ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etníc. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenských. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet dejepis, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných
- a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp
- fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame

- s históriou.

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia
Finančná gramotnosť (FIG),

4 Tematické celky

1. Človek v premenách času a priestoru - 21 hodín: minulosť, prítomnosť, budúcnosť, deň, mesiac, rok, dátum, letopočet, kalendár, desaťročie, storočie, tisícročie, bydlisko, obec, región, Slovensko, rodinný album, fotografia, generácia, rodostrom, historické pramene (písomné, obrazové, hmotné), múzeum, knižnica, archív, školská kronika, mapa, vysťahovalectvo, prisťahovalectvo, stretávanie kultúr, základné analytické otázky:

Kto je autorom prameňa? Kedy bol napísaný prameň? Čo je obsahom prameňa? Komu bol prameň určený? Aký bol zámer autora prameňa?

2. Človek a komunikácia – 12 hodín: jazyk, písmo, kniha, noviny, rozhlas, televízia, internet, náboženstvo, legendy, mýty, povesti, konflikt, vojna, detský vojak, mier, obeť, detská práca

5 Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Dejepis
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 2h ročne: 66h
Poznámka	1 disponibilná hodina

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet . Vo vyučovacom predmete dejepis sa zvyšuje v UP v ŠKVP časová dotácia o 1 hodinu. Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v oblasti predmetových kompetencií, ktoré súvisia s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním.

1   Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávaní ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etníc. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenstiev. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet dejepis, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,

- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných
- a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp
- fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame
- s históriou.

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia
Finančná gramotnosť (FIG),

4 Tematické celky

1. Obrazy pravekého sveta - 10 hodín: spôsob obživy – zberač, lovec, roľník, nástroje – kameň, meď, bronz, železo, oppidum

2. Obrazy starovekého sveta – 34 hodín: riečne civilizácie, deľba práce, mestský štát, polis, aténska demokracia, olympijské hry, rímska republika, cisárstvo, budovanie Limes Romanus, judaizmus, kresťanstvo, Biblia, islam, Korán

3. Obrazy stredovekého sveta – 22 hodín: stredoveká spoločnosť – kráľ, léno, vazal, lénny systém, šľachta, duchovenstvo, poddaní, , mestské obyvateľstvo, hrad, dedina, mesto, univerzita

5 Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Dejepis
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	siedmy
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet .

1   Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasti rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanie ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etníc. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločenských. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet dejepis, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných
- a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp
- fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame

- s históriou.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií:

s historickým časom

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne,
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti.

s historickým priestorom

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti.

s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v skúmateľských postojoch a pracovných postupoch pri vyšetrovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch – stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania, napríklad písomného úryvku z prameňa, mapy, grafu, diagramu,
- pri vytvorení plánu skúmania, napríklad fotografie, historického obrazu,
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania, napríklad pástného klinu, nástroja pomocou zmyslov, v múzeu, archíve,
- pri vytvorení záznamu zo skúmania, napríklad o ľuďoch, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu.

pri vyhľadávaní relevantných informácií

- vyberaní informácií, napríklad z úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu,
- organizovaní informácií, napríklad prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäťových máp, obrazového materiálu,
- porovnávaní informácií, napríklad podobnosti a odlišnosti, porovnať staré a nové, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo,
- rozlišovaní a triedení informácií, napríklad rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry, legendy, povesti, spomienky,
- zaraďovaní informácií, napríklad na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu,
- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií, napríklad zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému.

pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu

- zoradení výsledkov, napríklad na časovú priamku, do Vennovho diagramu, do tabuľky, do schém, rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napríklad určovaním kľúčových pojmov, postupným vymedzovaním, historických pojmov v texte, zostavovaním pojmov do pamäťovej mapy,
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napríklad prostredníctvom chronologickej tabuľky,
- vyhodnocovaní správnosti postupu, napríklad overovaním historických faktov,

- tvorbe súboru vlastných prác, produktov (portfólio), napríklad obrazového materiálu, plagátu, letáku, nákresu, kresby.

„Učenie o histórii začína vtedy, keď žiak zameria svoju pozornosť, napríklad na základe otázky, záujmu či vonkajšieho podnetu vo vzťahu k histórii ako celku a vníma z nej vybrané primerané materiály z minulosti. S týmto materiálom potom pracuje pomocou vecnej analýzy. Ďalším jeho krokom je interpretácia popísaného a hľadanie vzťahov k iným historickým svedectvám. Následne žiak hľadá historický i osobný význam, vytvára hodnotový súd. Ten sa potom stáva východiskovým bodom pre proces komunikácie s ostatnými a podnecuje ďalšie otázky vo vzťahu k minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Môže rovnako tak viesť ku konaniu, vytváraniu produktov žiakovej činnosti, k vlastnému zobrazeniu a výkladu histórie, čo možno tiež chápať ako určité rozšírenie histórie ako celku. Všetky tieto naznačené kroky možno zhrnúť do nasledujúcich špecifických kompetencií učenia sa o histórii. **1. pozorovanie 2. analýza 3. interpretácia 4. hodnotenie 5. produkcia.**“

Uvedený komplex predmetových kompetencií sa konkretizuje vo vzdelávacom štandarde.

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia
Finančná gramotnosť (FIG),

4 Tematické celky

1. Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline - 5 hodín: Samova ríša, Franská ríša, Byzantská ríša, Veľká Morava, byzantská misia

2. Slováci v Uhorskom kráľovstve – 10 hodín: Uhorsko, dynastia, kolonizácia, banské mestá

3. Obrazy novovekého sveta – 10 hodín: mešťan, humanizmus a renesancia, kolónie, kolonializmus, remeselník, cech, manufaktúra, reformácia, protestant, katolíci

4. Habsburská monarchia na prahu novoveku – 8 hodín: Moháč, Turci, Bratislava, Habsburgovci, protireformácia

5 Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Geografia
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	piaty ročník
Počet hodín ročne/týždenne	66 hod. / 2 hod.
Poznámky	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerespektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

2 Ciele učebného predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet geografia, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najväčším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,

- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

3 Prierezové témy

Environmentálna výchova (ENV), Multikultúrna výchova (MUV), Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR), Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR), Mediálna výchova (MDV), Ochrana života a zdravia (OZO), Finančná gramotnosť (FIG),

4 Tematické celky

1. Planéta Zem – 17 hodín (S, O): vesmír, slnečná sústava (Slnko a osem planét, Mesiac), guľatý tvar Zeme, dopad slnečných lúčov, otáčanie Zeme, sklon zemskej osi, severná a južná pologuľa, východná a západná pologuľa, obeh Zeme okolo Slnka, priklonenie severnej a južnej pologule, časové pásma, svetadiely, svetový oceán

2. Zobrazovanie Zeme – 11 hodín (N, D): glóbus, nultý poludník, poludníky, rovník, rovnobežky, východná a západná pologuľa, geografická sieť, mapa, obsah mapy (mapové znaky, grafická mierka mapy), GPS

3. Cestujeme po Zemi – 30 hodín (D, J, F, M, A, M): pohoria, nížiny, sopky, zemetrasenia, doliny (kaňony), rieky, vodopády, jazerá, podnebné pásma (teplé, mierne, studené), ovzdušie, oblaky, výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť, typy krajín (tropické dažďové lesy, savany, púšte, subtropická krajina, stepi, listnaté lesy mierneho pásma, ihličnaté lesy mierneho pásma, tundra, polárna krajina, vysokohorská krajina), ochrana prírody, mestá, vidiecke sídla, prírodné a kultúrne pamiatky zapísané v zozname UNESCO

4. Geografické exkurzie a vychádzky – 8 hodín (J): turistické vybavenie, turistická mapa, orientácia mapy, kompas, členitosť terénu, nadmorská výška, záujmové body, vrcholy s výhľadom, turistické značky, smerovník, Geocaching, GPS

5. Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Geografia
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Šiesty ročník
Počet hodín ročne/týždenne	33 hod. / 1 hod.
Poznámky	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

2 Ciele učebného predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet geografia, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci

- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najväčším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,

- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

3 Prierezové témy

Environmentálna výchova (ENV), Multikultúrna výchova (MUV), Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR), Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR), Mediálna výchova (MDV), Ochrana života a zdravia (OZO), Finančná gramotnosť (FIG).

4 Tematické celky

1. Afrika – 15 hodín: Madagaskar, Somálsky polostrov, Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky prieliv, rovník, obratníky, panvy, pohoria, plošiny, púšte, Sahara, Namib, Atlas, Kilimandžáro, pasáty, Níl, Kongo, Niger, rastlinné pásma, živočíchy, oblasti Afriky, Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa, Juhoafrická republika, Keňa, Egypt, Nigéria, rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, národnostné zloženie, hospodárstvo a nerastné suroviny, problémy obyvateľstva Afriky, pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO.

2. Ázia – 18 hodín: Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka, Veľké Sundy, Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, Cyprus, Suezský prieplav, Červené more, Beringov prieliv, Kaspické more, Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero, Chang-Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, Eufrat, Tigris, Himaláje, Tibetská náhorná plošina, Pamír, Mount Everest, Kaukaz, Ural, Západosibírska nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina, monzúny, tajfúny, cunami, typy krajiny, obyvateľstvo Ázie, Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio, kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus, hospodárstvo Ázie, Čína, India, Japonsko, Indonézia, Turecko, Izrael, ázijské tigre, elektronika, ropa, pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO.

5 Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnici – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Geografia
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	siedmy ročník
Počet hodín ročne/týždenne	33 hod. / 1 hod.
Poznámky	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerespektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

2 Ciele učebného predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet geografia, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Žiaci

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najväčším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

3 Prierezové témy

Environmentálna výchova (ENV), Multikultúrna výchova (MUV), Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR), Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR), Mediálna výchova (MDV), Ochrana života a zdravia (OZO), Finančná gramotnosť (FIG).

4 Tematické celky

1. Európa – 33 hodín:

Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov, Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more, Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán, nultý poludník, severný polárny kruh, Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávské vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna, Východoeurópska nížina, Panónska panva, povodie, úmorie, rozvodie, Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labe, kontinentalita, ľadovec, podnebné pásma, typy krajín, Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím, rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, štruktúra obyvateľstva, národnostné zloženie, náboženské zloženie, hospodárstvo, nerastné suroviny, problémy Európy, Česko, Poľsko, Nemecko, Francúzsko, Spojené kráľovstvo, Švédsko, Taliansko, Rusko, pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva, UNESCO.

5 Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Občianska náuka
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 1 ročne: 33 hod.
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Využívaním základných pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Dôležitou súčasťou výučby je aj vysvetľovanie najdôležitejších cudzích výrazov, týkajúcich sa konkrétnej oblasti učiva. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- získajú vedomie jedinečnosti každého človeka v spoločnosti,
- spoznávajú sa, hodnotia seba samých,
- poznajú pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- uvedomujú si svoje práva a povinnosti a primerane ich obhajujú,
- učia sa zodpovednosti za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- poznajú základné princípy demokracie,
- učia sa byť tolerantní k iným názorom, postojom a kultúram,
- učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- získajú základné vedomosti o fungovaní spoločnosti

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť

Tematické celky

1.   Moja rodina – 13 hodín
  - Rodina, poslanie a funkcie rodiny

- Vzťahy v rodine
  - Normy a pravidlá
  - Práva a povinnosti (detí a rodičov)
  - Medziľudské vzťahy
  - Viacgeneračné spolunažívanie
  - Príbuzní, priatelia, susedia
2. Moja trieda, moja škola – 8 hodín
- Triedna samospráva
  - Školská samospráva
  - Mimovyučovacia činnosť
  - Mimoškolská činnosť
3. Moja vlasť – 12 hodín
- Obec
  - Región
  - Slovenská republika
  - Štátne symboly
  - Európska únia

Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	Občianska náuka
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 1 ročne: 33 hod.
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Využívaním základných pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Dôležitou súčasťou výučby je aj vysvetľovanie najdôležitejších cudzích výrazov, týkajúcich sa konkrétnej oblasti učiva. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vede ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- získajú vedomie jedinečnosti každého človeka v spoločnosti,
- spoznávajú sa, hodnotia seba samých,
- poznajú pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- uvedomujú si svoje práva a povinnosti a primerane ich obhajujú,
- učia sa zodpovednosti za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- poznajú základné princípy demokracie,
- učia sa byť tolerantní k iným názorom, postojom a kultúram,
- učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- získajú základné vedomosti o fungovaní spoločnosti.

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj. Environmentálna výchova. Multikultúrna výchova. Ochrana života a zdravia. Čitateľská gramotnosť.

Tematické celky

4. **Postavenie jednotlivca v spoločnosti – 15 hodín**
  - Osobnosť človeka – človek, typy osobnosti podľa temperamentu, kladné a záporné vlastnosti človeka, psychické stavy, psychické procesy.
  - Socializácia jednotlivca – ľudská osobnosť, trest, odmena, svedomie.
  - Sociálna komunikácia – efektívna komunikácia, spolupráca v skupine.
  - Učenie a proces učenia, proces vyučovania – spôsoby učenia sa, pamäť a myslenie.

- Sociálne skupiny – spolupráca a súťaženie v sociálnej skupine, dohoda, kompromis.
  - Sociálne vzťahy – pozície a roly jednotlivcov v sociálnych skupinách
  - Zdravý životný štýl – vhodné a nevhodné spôsoby trávenia voľného času
5. **Sociálne vzťahy v ľudskej spoločnosti** – 18 hodín
- Spoločnosť – štruktúra ľudskej spoločnosti podľa veku, pohlavia, náboženstva, vzdelania, národnosti, kultúra a multikultúrnosť, sociálna nerovnosť.
  - Sociálne zmeny v spoločnosti – príčiny sociálnych zmien v spoločnosti a ich dôsledky, uviesť príklady rozmanitosti kultúr v Slovenskej republike, sociálna mobilita, migrácia.
  - Sociálne a politické napätia – konflikty, vojny, extrémizmus, šikanovanie, vandalizmus (a ich prejavy).
  - Dobrovoľníctvo – záujmové aktivity občanov, občianske združenia, mimovládne organizácie.
  - Charitatívna činnosť – navrhnúť konkrétne formy pomoci pre zdravotne postihnutých a starých ľudí v okolí.

Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Náboženská výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	spojené ročníky 5. – 9.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1.Charakteristika predmetu

Predmet náboženská výchova /náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojim preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

2.Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet náboženská výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľbia si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

3.Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4.Tematické celky

1. Boh hovorí človeku - 7 hodín: Sväté písmo – posvätná kniha, Byzantská misia na území Veľkej Moravy, Žiaci vierožvestov – sv. Gorazd a sv. Bystrík

2. Dialóg Boha a človeka – 7 hodín: modlitba ako dialóg, modlitba ako prosba, nárek, chvála, vďaka, tanec, spev, slávenie, mlčanie ako modlitba, miesto a čas modlitby v živote človeka

3. Náš dialóg s Bohom – 5 hodín: komunikácia prostredníctvom symbolu, náboženské symboly, potreba slávania v živote človeka, liturgický rok, miesto slávania – posvätné miesta

4. Obeta Božieho ľudu – 6 hodín: obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka, náboženský význam slova obeta, židovský a kresťanský obetný kult, obeta Ježiša Krista, sv. omša, osobná obeta

5. Dialóg cez službu – 8 hodín: Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, kláštorová starostlivosť o chudobných a chorých), starostlivosť o chudobných a chorých v súčasnej farnosti (charita, paliatívna starostlivosť), služba chorým, služba ľudskej rodine a služba Cirkvi a spoločnosti, sviatosti služby spoločenstvu (sviatosť manželstva a kňazstva)

5.Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č.22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Náboženská výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	spojené ročníky 5. – 9.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1.Charakteristika predmetu

Predmet náboženská výchova /náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojím preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

2.Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet náboženská výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

3.Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4.Tematické celky

1. **Pravda ako hodnota 7h** – potreba pravdy, Jakub a Ezau, sila slova – šírenie informácií, 8. Božie prikázanie
2. **Hľadanie pravdy o svete 6h** – cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti, mýtický obraz sveta, vedecké hľadanie pravdy, stvorenie sveta – biblický príbeh stvorenia
3. **Hľadanie pravdy o sebe 6h** – pôvod človeka, biblický obraz stvorenia človeka (Boží obraz, hodnota každej ľudskej osoby), pád človeka (prvotný hriech, hriech), hranice človeka (svedomie, pocit viny, mravný zákon), sviatosť zmierenia
4. **Ohlasovatelia pravdy 7h** – proroci Ezechiel, Izaiáš, Ježiš Kristus – učiteľ pravdy, ohlasovanie pravdy v podobenstvách, apoštoli, ohlasovatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan, sv. Pavol)
5. **Konať v pravde 7h** – zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky („zlaté pravidlo“), Ježišov príkaz lásky (morálky), skutky lásky (skutky telesného a duchovného milosrdenstva), spravodlivosť a pravda v spoločnosti, sociálny hriech

5.Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnici – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č.22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Náboženská výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	spojené ročníky 5. – 9.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1.Charakteristika predmetu

Predmet náboženská výchova /náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojím preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

2.Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet náboženská výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Žiaci:

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľad si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovávajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

3.Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4.Tematické celky

6. **Sloboda a rozhodnutie 7h** slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby a jej pravidlá) sloboda a zodpovednosť princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)
7. **Boh oslobodzuje človeka 6h** – vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky kresťanský pohľad na vinu a odpustenie chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatosťné a mimo sviatosťné)
8. **Rešpektovanie vierovyznaní 9h** – rozdielne cesty hľadania Boha – hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus náboženstvo, sekta kresťanstvo – zjavené náboženstvo putovanie po ceste predkov - kresťanské korene
9. **Láska ako princíp slobody 9h** sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) láska ako cesta k slobode - blahoslavenstvá hierarchia Cirkvi (autorita – služba) sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi)

5.Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č.22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	spojené ročníky 5. – 9.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1.Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou povinne voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickému a stabilnému vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách. V nižšom strednom vzdelávaní vedieme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

2.Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet náboženská výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre prvý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medzilľudské vzťahy
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta)
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti os vecí, drog, médií
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i iných sociálnych skupín
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny
- osvoja si pozitívny prístup k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc

- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovania spoločensky uznávaných noriem

3. Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR), Environmentálna výchova (ENV), Mediálna výchova, Ochrana života a zdravia (OŽZ)

4. Tematické celky:

1. *Poznanie a pozitívne hodnotenie seba* – sebaopoznanie a sebaúcta, prvky podporujúce sebaúctu, sebaovládanie, sebaopoznanie, akceptácia silných a slabých stránok
2. *Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých* – pozitívne hodnotenie iných, formy pochvaly a uznania, renatalizácia, pozitívne hodnotenie v záťažových situáciách
3. *Tvorivosť v medziľudských vzťahov* tvorivosť a iniciatíva, faktory tvorivosti, tvorivosť v medziľudských vzťahoch
4. *Etické aspekty ochrany prírody* – ekosystém, vnímanie prírody, ľudská činnosť a životné prostredie, zodpovednosť za prírodu

5. Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy)

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

1 Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou povinnej voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiaka s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

V nižšom strednom vzdelávaní vedíme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet etická výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,

- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávaní spoločensky uznávaných noriem.

3 Prierezové témy

Environmentálna výchova (ENV), Multikultúrna výchova (MUV), Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR), Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR), Mediálna výchova (MDV), Ochrana života a zdravia (OZO), Finančná gramotnosť (FIG), Čitateľská gramotnosť (CGT), Informačná a digitálna gramotnosť (IDG), Prírodovedná gramotnosť (PDG)

4 Tematické celky

1. Identifikácia a vyjadrovanie citov - 6 hodín, témy: city, základné delenie citov, city a zdravie, city a výkonnosť, kultivované vyjadrovanie citov.

2. Kognitívna a emocionálna empatia – 6 hodín, témy: empatia, faktory ovplyvňujúce empatiu, empatia v modelových situáciách, počúvanie a empatia.

3. Asertívne správanie – 6 hodín, témy: asertivita, typy správania: pasívne, agresívne a asertívne, ich výhody a nevýhody, asertívne techniky a ich použitie, asertívne práva a ich použitie.

4. Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre – 5 hodín, témy: vzor, model, idol, ideál, vzory správania v histórii, literárne vzory, filmoví hrdinovia, dobro a zlo.

5. Pozitívne vzory v každodennom živote – 5 hodín, témy: reálne vzory správania, verejné vzory správania, anonymné prosociálne vzory.

6. Prosociálne správanie – 5 hodín, témy: prosociálne správanie a jeho druhy (pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca), fyzická a psychická pomoc, empatia v prosociálnom správaní, spolupráca na sociálnych projektoch.

5 Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	spojené ročníky 5. – 9.

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1.Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou povinne voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách. V nižšom strednom vzdelávaní vedieme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

2.Ciele vyučovacieho predmetu

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziludské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem.

3.Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť

4.Tematické celky

1. Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory **7h** – asertivita asertívne techniky, asertívne práva, manipulačné poverby manipulácia a tlak skupiny
2. Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity **6h** – nezávislosť a rešpekt identita osobnosti a jej rozvoj sloboda, zodpovednosť, vernosť – vytrvalosť prijatie záväzkov tolerancia a rešpekt
3. Etické aspekty vzťahu vo vlastnej rodine **6h**
rodina, v ktorej žijem komunikačné zručnosti v rodine sociálne zručnosti v rodine tolerancia a rešpektovanie autority súrodenecké vzťahy
4. Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti **7h** –
sexuálna identita vzťahy medzi chlapcami a dievčatami priateľstvo a láska počatie a prenatálny život človeka pohlavná zrelosť a pripravenosť na rodičovstvo predčasný sex pohlavné choroby a AIDS sexualita – súčasť integrity človeka
5. Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom **7h** – sociálna empatia
vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným obmedzenia a prednosti v chorobe a v starobe odlišnosti a generačné rozdiely

5.Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č.22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Názov predmetu	Technika
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet technika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;

- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na seberealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

3 Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť(CGT), Informačná a digitálna gramotnosť(IDG), Prírodovedná gramotnosť (PDG).

4 Tematické celky

1. **Človek a technika** - 4 hodiny: školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni, technika, prostredie technické – prírodné – spoločenské, vzťahy medzi nimi, ochrana prírody, negatívne vplyvy techniky
2. **Človek a výroba v praxi** – 12 hodín: remeslo, remeselník, pracovný nástroj, pracovné náradie, remeslá v minulosti a v súčasnosti, výrobok, vznik výrobku: myšlienka – proces výroby – výrobok, návrh výrobku človeku spríjemňujúceho život
3. **Úžitkové a darčkové predmety** -13 hodín: surovina, materiál, polotovary, darčkový a úžitkový predmet, myšlienka, návrh, náčrt, rozmery, náradie a nástroje, postup práce, materiál: špajdl'a, vetvička, gaštan, plastelína, kôra, látka, tenký drôt, alobal, kartón a pod. výrobky: náhrdelník; náušnice; náramok; zvieratko; počítaadlo; svietnik; kvet; stojan na pero; stojan na „mobil“ a pod.

Ekonomika domácnosti

4. **Domáce práce a údržba domácnosti** – 4 hodiny: spotrebiče v domácnosti a ich údržba, elektrotechnika v domácnosti, nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom, tepelné a vodné zdroje, hlavný uzáver prívodu vody, plynu, elektrickej energie.

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Názov predmetu	Technika
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovvej spolupráci a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet technika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;

- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

3 Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť(CGT), Informačná a digitálna gramotnosť(IDG), Prírodovedná gramotnosť (PDG).

4 Tematické celky

5. **Človek a technika** - 2 hodiny: školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni, významné etapy v dejinách vývoja techniky v Európe a vo svete, vynález, patent, objav a ich spoločenský význam, proces vzniku výrobku: myšlienka – konštruovanie – výroba – použitie výrobkov – likvidácia a recyklácia.
6. **Grafická komunikácia v technike** – 4 hodín: zobrazovanie v technike, návrh, náčrt, technický náčrt, piktogram, technický výkres, kóta, kótovanie, druhy čiar, mierka, zobrazovanie telies na jednu priemetňu – nárysňu, čítanie jednoduchého technického výkresu, vlastný jednoduchý výrobok, odporúčané výrobky: sú uvedené v rámci nasledujúceho tematického celku
7. **Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania** - 17 hodín: drevo – stavba, štruktúra, rozdelenie, vlastnosti, drevo – ťažba, surovina, spracovanie, druhy reziva, polotovary, použitie, pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, rašpľovanie, pilovanie, brúsenie, vŕtanie, lepenie, spájanie klincami a skrutkami, povrchová úprava, výrobok z dreva výrobky: krmidlo pre vtáčikov (do kletky; do exteriéru); stojan na varešky; počítadlo; rámik na obraz; krabička na šperky; stojan na „mobil“ a pod., výroba železa a ocele, surovina, kovy – rozdelenie, vlastnosti, polotovary, použitie, pracovné postupy: meranie a obrysovanie, vyrovňovanie, strihanie, štikanie, ohýbanie, pilovanie, prebíjanie, vysekávanie, povrchová úprava, samostatná práca, výrobok z kovu, výrobky: ozdobná brošňa alebo retiazka; kvet; košík; stojan na písacie potreby; opietané vajíčko; zvonkohra a pod. plasty – rozdelenie, vlastnosti, druhy, výroba plastov, surovina, použitie, likvidácia a recyklácia, pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, pilovanie, vŕtanie, leštenie a matovanie, lepenie, spoj skrutkou, samostatná práca, výrobok z plastu výrobky: prívesok na kľúče; stierka na cesto; kvet; hodiny; škrabka na okno; pokladnička; ozdoba na vianočný stromček; veľkonočný svietnik a pod.
4. **Elektrická energia, elektrické obvody** - 6 hodín: elektrická energia, výroba – premena energií, zdroje, využitie v priemysle a v domácnosti, šetrenie elektrickou energiou elektrické obvody prvky a schematické značky, schémy elektrických obvodov, elektrotechnická stavebnica, nebezpečný odpad – jeho zber a separovanie (monočlánky, batérie, akumulátory), účinky elektrického prúdu, prvá pomoc pri úraze elektrickým prúdom.

5. Jednoduché stroje a mechanizmy - 2 hodiny: jednoduché stroje, mechanizmy, prevody – druhy a princípy, využitie (mechanické hračky, mechanické prístroje a zariadenia v domácnosti a v praxi)

Ekonomika domácnosti

Domáce práce a údržba domácnosti – 2 hodiny: oprava omietok, maľovanie, tapetovanie

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Názov predmetu	Technika
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Konceptia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovvej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet technika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;

- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

3 Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Čitateľská gramotnosť(CGT), Informačná a digitálna gramotnosť(IDG), Prírodovedná gramotnosť (PDG).

4 Tematické celky

1. Grafická komunikácia v technike - 6 hodín: školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni zobrazovanie telies na tri priemetne, technická dokumentácia výrobku návrh, technický výkres vlastného jednoduchého výrobku z dreva (kombinovaného výrobku) výrobky: sú uvedené v rámci nasledujúceho tematického celku; návrh výrobku (polotovar, pracovné postupy... usmerňuje učiteľ) má byť realizovateľný v rámci nasledujúceho tematického celku

2. Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania – 15 hodín: technické materiály – kovy, drevo, plasty, keramické materiály, sklo, guma, textil, kompozitné materiály, vlastnosti a využitie pracovné postupy obrábania dreva: rezanie, dlabanie, vŕtanie, lepenie, spájanie skrutkami, spájanie dreva plátovaním, povrchová úprava pracovné postupy obrábania kovov: rezanie, pilovanie, vŕtanie, nitovanie, ohýbanie pracovné postupy obrábania plastov: vŕtanie, lepenie, ohýbanie, tvárnenie, spájanie skrutkami samostatná práca, výrobok kombináciou materiálov výrobky: otvárač na veká fliaš; vianočný svietnik; značkovač záhradného záhonu; hviezdicová miska pod kvetináč; dopravná značka; netradičný privesok; forma na odlievanie panáčka /autíčka; kyprič pôdy a pod.

3. Stroje a zariadenia v domácnosti - 6 hodín: stroje a zariadenia – mechanické, plynové, benzínové, elektrické stroje a zariadenia – charakteristika, návody na obsluhu a údržbu, bezpečné používanie

4. Svet práce - 2 hodiny: trh práce – povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov, charakter a druhy pracovných činností, kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, rovnosť príležitostí na trhu práce možnosti vzdelávania – náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, informácie a poradenské služby zamestnanie – pracovné príležitosti v obci (regióne), spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovor u zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrady práce, práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov

Ekonomika domácnosti

Domáce práce a údržba domácnosti – 4 hodiny: stavebnice (konštrukčné, elektrotechnické, elektronické) zostavovanie modelov

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Hudobná výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa. Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet hudobná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity: Žiaci pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia

Sekundárne ciele: Žiaci nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť (FIG),

4 Tematické celky

1. Ako sa nám prihovára hudba – 14 hodín : výrazové prostriedky hudby, rytmus, melódia, dynamika, tempo a agogika, harmónia, inštrumentácia, podoby hudobnej skladby

2. Prostredníctvom hudby poznávame kultúru národov – 14 hodín : hudba Európskej únie, Slovenská republika – hymna SR, slovenské ľudové piesne, slovenskí hudobní skladatelia, slovenská populárna hudba, rómske a rusínske piesne, Česká republika – hymna ČR, Smetana , Dvořák, Janáček, folklórne umenie, Poľská republika - štátna hymna, Chopin, Maďarská republika - Liszt

3. Hudba spojená s inými druhmi umenia – 5 hodín : rozprávková opera- A. Dvořák: Rusalka, T. Frešo: Martin a slnko, opereta, balet

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Hudobná výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	šiesty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa. Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahraditeľný prostriedok formovania osobnosti, hlavne jej emocionálnu stránku. Hudobná výchova umožňuje žiakovi tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia.

Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet hudobná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele.

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity: Žiaci pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia

Sekundárne ciele: Žiaci nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť (FIG),

4 Tematické celky

I. Hudba v minulosti a súčasnosť.

Úvod do dejín hudby: starovek, stredovek, život ľudí v minulosti – vyjadrenie základných ľudských emócií hudbou.

Renesancia, základné znaky slohu, hudba a predstavitelia, tance v renesancii, základné zásady spoločenskej etikety pri tanci.

Barok, základné znaky slohu, hudba a predstavitelia, duchovná a relaxačná podstata hudby.

Klasicizmus, základné znaky slohu, hudba a predstavitelia.

(18 - 22 hod.)

Hlasové činnosti - ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom. Metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností.

Inštrumentálne činnosti - elementárne hudobné nástroje

jednočiarková oktava, motívy, jednoduché piesne jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách

Aktívne počúvanie hudby - skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti) skladby aspoň z dvoch rozličných štýlových období dejín hudby, tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov formy, napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe, vybrané skladby významných skladateľov s ukážkami hudobných štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom, zoznam vypočítaných skladieb v triede napr. na nástenke.

II. Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov

Nadviazať na obsah učiva 5. roč.

Zvyky, tradície a historické udalosti v hudbe iných národov.

(11 – 13 hod.)

Hudobno-pohybové činnosti - kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby, zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku, pohybová spontánnosť, uvoľnenosť.

Hudobno-dramatické činnosti - tvorivá dramatika

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Hudobná výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	siedmy
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri odovzdaní a sprostredkovaní hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka.

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa. Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahradiť prostriedok formovania osobnosti, hlavne jej emocionálnu stránku. Hudobná výchova umožňuje žiakovi tvorivo si osvojiť hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia.

Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet hudobná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0

Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity: Žiaci pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia

Sekundárne ciele: Žiaci nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť (FIG),

4 Tematické celky

I. Hudobné prechádzky storočiami:

Poslanie hudby (umenia) v 20. storočí – umelec už nechce vyjadriť len krásu, ale predovšetkým chce osloviť a podnecovať myslenie percipienta. Význam a dielo najznámejších skladateľov hudby 20. storočia vo svete a u nás. Sledovanie rozsiahlejších diel, vystihnúť výrazných hudobných myšlienok dominujúcich výrazových prostriedkov hudby. Doteraz získané skúsenosti a vedomosti uplatňovať pri počúvaní hudobných diel. Dokázať rozmýšľať a rozprávať o hudbe, tvorivé počúvanie hudby. (Výber z učebnice. 9. roč./s. 8 –16, 24 –27, 32 – 39). (cca 17 hod.)

II. Pestrá paleta populárnej hudby:

Vývoj populárnej hudby: džez (od New Orleansu po bratislavské džezové dni), hudba mladých od Beatles po súčasne hudobné skupiny, SuperStar a iné televízne a rozhlasové relácie, stoličkový rock and roll, spev súčasných hitov Výber uč. 9. roč./ 45 – 70, zborníky, Hity. (cca 10 hod.)

III. Hudba na pomedzí:

Prieniky rôznych druhov a žánrov hudby, country & western, hudba k filmom, hudba na internete, etno- a worldmusic, vážna versus populárna hudba, malý projekt učiteľa a žiakov (Bach, Korsakov – M. Varga, Musorgskij – Enima a i.), hudba a ty (hudba a ja, malý projekt alebo krátke zamyslenie sa žiaka). (Výber z učebnice pre 9. roč./s. 75, Hity. (cca 6 hod.)

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Žiaci získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet náboženská výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre prvý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznajú formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- si osvojujú primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; poznávajú hodnoty umenia a kultúry .

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj

Mediálna výchova

Finančná gramotnosť (FIG)

Informačná a digitálna gramotnosť (IDG),

4 Tematické celky

- 1. Výtvarné vyjadrovacie prostriedky - 3 hodiny**
- 2. Možnosti zobrazovania videného sveta – 4 hodiny**
- 3. Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – 3 hodiny**
- 4. Škola v galérii/ galéria v škole – 2 hodiny**
- 5. Podnety architektúry – 3 hodiny**
- 6. Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia – 2 hodiny**
- 7. Podnety fotografie– 2 hodiny**
- 8. Podnety videa a filmu – 2 hodiny**
- 9. Elektronické médiá – 3 hodiny**
- 10. Podnety dizajnu – 2 hodiny**
- 11. Tradície a podnety remesiel – 3 hodiny**
- 12. Synestetické podnety – 2 hodiny**
- 13. Podnety poznávania sveta – 2 hodiny**

5 Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Žiaci získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet výtvarná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznávajú formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- si osvojujú primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; poznávajú hodnoty umenia a kultúry .

3   Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova, Finančná gramotnosť (FIG), Informačná a digitálna gramotnosť(IDG)

4   Tematické celky

1. **Výtvarné vyjadrovacie prostriedky** - 3 hodiny
  - Mierka a proporčné vzťahy – zmenšovanie, zväčšovanie
  - Farebné budovanie priestoru v obraze – blízkosť, vzdialenosť
2. **Možnosti zobrazovania videneho sveta** – 4 hodiny
  - Proporcie postavy
  - Kreslenie postavy podľa videnej skutočnosti
  - Kreslenie postavy v pohybe
  - Modelovanie postavy (základy geometrickej výstavby proporcií)
3. **Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia** – 3 hodiny
  - Op-art (mihotavý efekt, svetelný a farebný kontrast)
  - Kinetické umenie
  - Optické klamy, dvojznačné zobrazenia
4. **Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia** – 2 hodiny
  - Gotické umenie a architektúra
  - Výtvarná interpretácia dobovej výtvarnej formy
5. **Škola v galérii** – 3 hodiny
  - Vnímanie výtvarného diela
  - Obraz pre päť zmyslov
6. **Podnety architektúry** – 2 hodiny
  - Urbanizmus
  - Fantastické priestory
7. **Podnety fotografie** – 2 hodiny
  - Inscenovaná fotografia
  - Práca s materiálmi
8. **Podnety videa a filmu** – 2 hodiny
  - Ozvučenie krátkej ukážky
  - Hudba, hlas a ruchy
9. **Elektronické médiá** – 3 hodiny
  - Digitálna úprava farieb obrazu
  - Digitálna obrazová koláž
10. **Podnety dizajnu** – 2 hodiny
  - Odevný dizajn
  - História odievania
11. **Tradície a podnety remesiel** – 3 hodiny
  - Typy pletenia (košíkárstvo)
  - Pletenie objektu
12. **Synestetické podnety** – 2 hodiny
  - Zvukové objekty
  - Autorské a hudobné nástroje
13. **Podnety poznávania sveta** – 2 hodiny
  - Podnety biológie
  - Výtvarné interpretácie prírodných štruktúr

5 Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Stupeň vzdelania	ISCED2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 1h ročne: 33h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Žiaci získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci. Vzhľadom na psychický vývin zodpovedajúci veku, ustupuje spontánny prístup k vyjadrovaniu seba samého a vyjadrovaniu vonkajších podnetov. Väčšina žiakov v tomto období stráca svoju prirodzenú výrazovosť. VV sa musí podieľať na tejto transformácii. Uskutočňuje sa to: – dôrazom na objaviteľský prístup k technikám, vyjadrovacím prostriedkom a médiám, – nahradením nedostatku formálnych zručností pri vyjadrovaní reality, postupmi ktoré takéto zručnosti nevyjadrujú, –väčším dôrazom na myslenie žiaka, na príčinné súvislosti, vzťahy medzi javmi a poznávaciu funkciu umenia i vlastného vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet výtvarná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/598:2-10A0.

Žiaci:

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznávajú formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- si osvojujú primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; poznávajú hodnoty umenia a kultúry .

3 Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Mediálna výchova, Finančná gramotnosť (FIG), Informačná a digitálna gramotnosť (IDG)

4 Tematické celky

- 14. Výtvarné vyjadrovacie prostriedky - 3 hodiny**
  - poriadok a chaos
  - usporadúvanie prvkov v kompozícii
- 15. Možnosti zobrazovania vídeného sveta – 4 hodiny**
  - kreslenie priestoru / perspektíva /
- 16. Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – 3 hodiny**
  - dada, neodada
- 17. Podnety výtvarného umenia – 2 hodiny**
  - renesančné umenie
- 18. Podnety fotografie – 2 hodiny**
  - fotografická reportáž /spájanie obrazov /tvorba deja, záznam akcie, performance
- 19. Podnety videa a filmu – 2 hodiny**
  - scenár /literárna príprava filmu a videa
- 20. Podnety architektúry – 2 hodiny**
  - typ, funkcia a výraz stavby
- 21. Podnety dizajnu – 2 hodiny**
  - dizajn výrobku /návrh úžitkového predmetu
- 9. Podnety tradičných remesiel – 3 hodiny**
  - podnety krajčírstva, /alt.: podnety čipkárstva
- 10. Elektronické médiá – 2 hody**
  - morfin /transformácie tvaru na iný tvar prostredníctvom softveru /alt.: transformácie tvaru na iný tvar prostredníctvom rozkresby, princípy morfin
- 11. Podnety hudby a literatúry, / synestetické podnety – 2 hodiny**
  - vizuálna poézia /pokús o recitáciu
- 12. Podnety rôznych oblastí poznávania sveta- 2 hodiny**
  - telo človeka, zvieratá
- 13. Tradícia a identita/ kultúrna krajina- 3 hodiny**
  - rozprávky, príbehy, legendy a história obce, regiónu spracované výtvarnou formou
- 14. Škola v galérii /galéria v škole -1 hodina**
  - slovo a obraz

5 Hodnotenie predmetu

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice – výborný, chváľitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Piaty
Počet hodín	týždenne: 2h ročne: 66h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet športová a telesná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- vysvetlia účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- získajú vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnú prvú pomoc na veku, primeranej úrovni,
- osvoja si zásady správnej výživy,
- vysvetlia význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase,
- vysvetlia význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- rozvíjajú pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti,
- osvoja si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- sú motivovaní k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu

3   Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť (FIG),

V predmet telesná a športová výchova má štyri základné časti:

1. Zdravie a jeho poruchy
2. Zdravý životný štýl
3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť
4. Športové činnosti pohybového režimu

4 Tematické celky

1. Atletika - 10 hodín/ 15% : prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín,

2. Základy gymnastických športov - 10 hodín/15%: popísať štruktúru gymnastických športov, prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej, vytvoriť gymnastické kombinácie v zostav jednotlivca, alebo skupiny, zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,

3. Športové hry – 16 hodín /25%: pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva, ukázať a v hre stretnutí uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, využiť herné kombinácie a systémy v hre,

4. Sezónne pohybové činnosti – 10 hodín/15% : demonštrovať základné plavecké zručnosti, popísať základné obrátky pri zvolenom plaveckom spôsobe a štartový skok, preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou 50 m (vybraný plavecký spôsob), správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády pri vykonávaní sezónnych činností, prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností. Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4 – 8 km , v prírode sa správať, podľa zásad ochrany životného prostredia, zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov, dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

5. Povinne voliteľný tematický celok – 20 hodín/30%: V každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Učiteľ môže zaradiť do plánu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej prípravy na vysokej škole, alebo na ktoré získal trénerské alebo cvičiteľské vzdelanie, alebo certifikát v niektorej forme ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, softbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy, a pohybové aktivity ako korčuľovanie, in- line korčuľovanie, snowboarding, ale i tanec, ľadový hokej a iné pohybové aktivity.

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice - 1, 2, 3, 4, 5 (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná a športová výchova / TSV
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Šiesty
Počet hodín	týždenne: 2h ročne: 66h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1   Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

2   Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet športová a telesná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- vysvetlia účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- získajú vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnú prvú pomoc na veku, primeranej úrovni,
- osvoja si zásady správnej výživy,
- vysvetlia význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase,
- vysvetlia význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- rozvíjajú pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti,
- osvoja si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- sú motivovaní k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu

3   Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť (FIG),

V predmet telesná a športová výchova má štyri základné časti:

1. Zdravie a jeho poruchy
2. Zdravý životný štýl
3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť
4. Športové činnosti pohybového režimu

4 Tematické celky

1. Atletika - 16 hodín/ 24% : maximálny výkon podľa individuálnych schopností, vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, ovládať základnú terminológiu atletických disciplín, technika behu, skoku, organizácia: časomerač, rozhodca, zapisovateľ

2. Základy gymnastických športov - 16 hodín/24%: popísať jednotlivé disciplíny športovej gymnastiky, správne technicky zvládnuť kotúle, stojky, preskoky, dávať dopomoc

3. Športové hry – 18 hodín /27%: vysvetliť základné pravidlá volejbalu, futbalu, basketbalu, vybíjanej, pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, vyplniť, ukázať v hre a viesť, uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, využiť herné kombinácie a systémy v hre,

4. Sezónne pohybové činnosti – 6 hodín/9% : správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády pri vykonávaní sezónnych činností, prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností. Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4 – 8 km , v prírode sa správať, podľa zásad ochrany životného prostredia, zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov, dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov, vedieť poskytnúť adekvátnu prvú pomoc,

5. Povinne voliteľný tematický celok – 10 hodín/15%: V každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy.

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice - 1, 2, 3, 4, 5 (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

UČEBNÉ OSNOVY

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Názov predmetu	Telesná a športová výchova / TSV
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Siedmy
Počet hodín	týždenne: 2h ročne: 66h
Poznámka	

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet.

1 Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

Sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet športová a telesná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci:

- vysvetlia účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- získajú vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnú prvú pomoc na veku, primeranej úrovni,
- osvoja si zásady správnej výživy,
- vysvetlia význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase,
- vysvetlia význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- rozvíjajú pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti,
- osvoja si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- sú motivovaní k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu

3 Prierezové témy

ISCED 2:

Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Finančná gramotnosť (FIG),

V predmet telesná a športová výchova má štyri základné časti:

1. Zdravie a jeho poruchy
2. Zdravý životný štýl
3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť

4. Športové činnosti pohybového režimu

4 Tematické celky

1. Testovanie – 4 hodiny -vedieť dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru, vedieť zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon ako prevenciu pred zranením, mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti, dokázať zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom zápole i v živote, uznať kvality súpera

2. Atletika - 10 hodín- vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využívať ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite, poznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží, poznať význam rozcvičenia a vedieť sa aktívne zapojiť do jeho vedenia, poznať a v živote uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, ovládať základnú terminológiu atletických disciplín, technika behu, skoku, organizácia: časomerač, rozhodca, zapisovateľ

3. Základy gymnastických športov - 18 hodín - poznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ, vedieť správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary, vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie so zameraním na vybraný gymnastický šport, vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, - uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch, vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu, - dokázať postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň.

4. Športové hry – 20 hodín - vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí), uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a vo vyvíjanej aj systémy, vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím, vysvetliť základné pravidlá volejbalu, futbalu, basketbalu, vyvíjanej, pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, vyplniť

5. Sezónne pohybové činnosti – 6 hodín- správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády pri vykonávaní sezónnych činností, prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností. Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4 – 8 km, v prírode sa správať, podľa zásad ochrany životného prostredia, zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov, dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov, vedieť poskytnúť adekvátnu prvú pomoc.

6. Povinne voliteľný tematický celok – 10 hodín- v každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy.

5 Hodnotenie predmetu:

Na konci každého klasifikačného obdobia sú žiaci na vysvedčení hodnotení klasifikačným stupňom podľa platnej klasifikačnej stupnice - 1, 2, 3, 4, 5 (Metodický pokyn č. 22/2011 č. 2011-3121/12824-4-921 na hodnotenie žiakov základnej školy).

PRÍLOHY

PRÍLOHA č. 1 Implementácia prierezových tém do vyučovacieho procesu

PRIERE- ZOVÉ TÉMY	Integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu oblastí vzdelávania vo vyučovacích predmetoch					Iná organizačná forma	
	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Názov projektu/aktivity	Obsah
Osobnostný a sociálny rozvoj	SJL ANJ MAT INF BIO DEJ GEG OBN NBV TCH HUV VYV TSV	SJL ANJ MAT INF BIO DEJ GEG OBN NBV ETV TCH HUV VYV TSV				Celoškolská aktivita Deň detí Termín: jún Rozsah: 5-6 hod. Ročník: 1.-9.	- porozumieť sebe samému a druhým - zvládať vlastné správanie - prispievať k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo - rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti - utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu - získať základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií - osvojovať si študijné zručnosti - osvojovať si vedomosti týkajúce sa duševnej hygieny - utvárať si pozitívny /nezraňujúci/ postoj k sebe samému a k druhým - uvedomovať si hodnotu spolupráce - učiť sa zodpovednosti za svoju prácu, úcte k práci druhých - uvedomovať si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov - vedieť si obhájiť svoj názor, byť tolerantný k názorom druhých, dodržiavať pravidlá diskusie - uvedomovať si mravné rozmary rôznych spôsobov ľudského správania - predchádzať sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania
						Celoškolská aktivita Detský čin roka Termín a rozsah: počas celého roka Ročník: 1. – 9.	- porozumieť sebe samému a druhým - prispievať k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo - rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti - utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu - získať základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií - utvárať si pozitívny /nezraňujúci/ postoj k sebe samému a k druhým - uvedomovať si hodnotu spolupráce - učiť sa zodpovednosti za svoju prácu, úcte k práci druhých - uvedomovať si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov
Osobnostný a sociálny rozvoj						Celoškolská aktivita Deň narcisov Termín a rozsah: máj/triednické hodiny Ročník: 1. – 9.	- utvárať si pozitívny /nezraňujúci/ postoj k sebe samému a k druhým - uvedomovať si hodnotu spolupráce - učiť sa zodpovednosti za svoju prácu, úcte k práci druhých - uvedomovať si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov

						Prednáška: Prevenia šikanovania a agresivity Termín a rozsah: počas roka Ročník: 5. – 9. Miesto: škola	- porozumieť sebe samému a druhým - zvládať vlastné správanie - prispievať k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo ňu - rozvíjať základné schopnosti dobrej komunikácie a k tomu príslušné vedomosti - utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu - získať základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií - vedieť si obhájiť svoj názor, byť tolerantný k názorom druhých, dodržiavať pravidlá diskusie - uvedomovať si mravné rozmery rôznych spôsobov ľudského správania
Výchova k manželstvu a rodičovstvu	SJL ANJ MAT BIO DEJ GEG OBN NBV HUV TSV	SJL ANJ MAT BIO DEJ GEG OBN NBV ETV HUV TSV					Aktivity podľa Plánu koordinátora výchovy k manželstvu a rodičovstvu
Environmentálna výchova	SJL ANJ MAT INF BIO DEJ GEG OBN NBV ETV TCH HUV TSV	SJL ANJ MAT INF FYZ BIO DEJ GEG OBN NBV ETV TCH HUV TSV				Celoškolská aktivita/projekt Deň Zeme Termín a rozsah: apríl Rozsah: 5-6 hod. Ročník: 1. – 9.	Ľudské aktivity a problémy životného prostredia (Poľnohospodárstvo a životné prostredie, doprava a životné prostredie, Priemysel a životné prostredie) 2015/2016 Ľudské aktivity a problémy životného prostredia (Odpady a spôsoby hospodárenia s odpadmi, Ochrana prírody a kultúrnych pamiatok, Zmeny v krajine) 2016/2017 Ľudské aktivity a problémy životného prostredia (Dlhodobé programy zamerané na zvyšovanie ekologického vedomia ľudí) 2017/2018 Vzťah človeka prostrediu (Naše mesto, obec ,Náš životný štýl, Lokálne a globálne ekologické problémy, Prostredie a zdravie) 2018/2019 Ochrana prírody a krajiny (les, pole, vodné zdroje) 2019/2020 Ochrana prírody a krajiny (more, tropický dažďový prales) 2021/2022 Ochrana prírody a krajiny (ľudské sídlo, urbanizácia) 2022/2023 Zložky životného prostredia (Voda, Ovzdušie, Pôda, Zachovanie biodiverzity) 2023/2024 Prírodné zdroje, ich využívanie, ochrana 2024/2025

Mediálna výchova	SJL ANJ MAT INF BIO DEJ GEG OBN NBV ETV TCH HUV VYV TSV	SJL ANJ MAT INF FYZ BIO DEJ GEG OBN NBV ETV TCH HUV VYV TSV					
Multikultúrna výchova	SJL ANJ MAT INF BIO DEJ GEG OBN NBV TCH HUV TSV	SJL ANJ MAT INF FYZ BIO DEJ GEG OBN NBV ETV TCH HUV TSV				Rovnosť a rovnakosť Termín: november Rozsah: 3 hodiny Ročník: 8.	- Rozvíjať sebareflexiu, ktorá povedie k uvedomeniu si koreňov, možností, obmedzení i premien vlastnej kultúrnej identity. - viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti. - Podnecovať a rozvíjať u nich tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr. - Rozvíjať schopnosť pochopenia pre odlišnú kultúru a pre odlišný životný štýl. Podnecovať tvorivosť v každodennej interakcii s druhými ľuďmi.
Ochrana života a zdravia	SJL ANJ MAT BIO DEJ GEG OBN NBV ETV TCH HUV TSV	SJL ANJ MAT FYZ BIO DEJ GEG OBN NBV ETV TCH HUV TSV				Účelové cvičenia – teoretická a praktická časť Termín: Október/Jún Rozsah: 10 hodín Ročník: 5.-9. Miesto: okolie školy	- Riešenie mimoriadnych udalostí a úloh počas vyhlásenia mimoriadnej situácie – civilná ochrana - Pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana - Zdravotná príprava - Dopravná výchova - Výchova k bezpečnému správaniu

Čitateľská gramotnosť	SJL INF OBN TCH	SJL INF FYZ OBN ETV TCH					
Finančná gramotnosť	ANJ MAT INF DEJ GEG NBV HUV VYV FG	ANJ MAT INF DEJ GEG NBV ETV HUV VYV FG					

Informačno digitálna gramotnosť	INF TCH VYV	INF FYZ ETV TCH VYV					
Prírodoved ná gramotnosť	TCH	FYZ ETV TCH					

Národný štandard finančnej gramotnosti Príloha k ŠkVP „Kľúč k vzdelaniu" ISCED 2 a iŠkVP ISCED 2

Koordinátor v rámci ŠkVP ISCED 2 : Mgr. Janka Prašilová

Aktualizácia dokumentu a platnosť dokumentu od 1. 9. 2015

1. Charakteristika Národného štandardu finančnej gramotnosti (ďalej NŠFG)

Čo je finančná gramotnosť?

Schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančná gramotnosť je znalosť finančných nástrojov, ich fungovania a ich zmysluplného využívania. Ekonomická kríza ukázala najmä to, že finančné povedomie širokej slovenskej verejnosti je nedostatočné. Extrémne rýchly vývoj trhu a stále väčšie nároky na spotrebiteľa prinášajú stresové situácie, v ktorých sa ľudia vo vzťahu k financiám rozhodujú často nevhodne, čoho dôsledkom sú problémy vo finančnej oblasti a následne na to možné problémy v sociálnej oblasti. Aby bolo týchto finančných problémov na Slovensku čo najmenej, pristúpilo sa k vzdelávaniu vo finančnej oblasti. *Vzdelávanie vo finančnej oblasti sa riadi Národným štandardom finančnej gramotnosti, verzia 1.1., ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.marca 2014, pod poradovým číslom 2014 – 2692/16076:12-10E0 s účinnosťou od 1.septembra 2014.*

Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG) popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť prostredníctvom osvojených kompetencií. Tieto sú usporiadané nasledovne: témy, kompetencie a čiastkové kompetencie. Témy, celkové a čiastkové kompetencie opisujú vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti. Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Ide o napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností.

Portál finančnej gramotnosti (www.fininfo.sk)

Zapracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do ŠkVP pre druhý stupeň základnej školy

Téma 1		Človek vo sfére peňazí			
Kompetencia		Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.			
Čiastková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.	Vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb. Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb	7. a 9.	OBN	Prírodný pohyb obyv. na Zemi, migrácia (príčiny a dôsledky)	
		6.	GEG	Život v mestách a jeho problémy - Amerika Ochrana prírody	
		5. 8. 7.	GEG ANJ S JL	Prírodné pamiatky zapísané v UNESCO Obchod a služby K. Peteraj: Mince na dne oceánu L. Zeman : Umenie žiť	
		5. 8.	NBV NBV	Sv. Mikuláš - Chlieb pre všetkých Byť človekom - Milosrdný samaritán (pomoc chudobným a biednym)	
		5.	HUV	Česká republika : B. Smetana: Predaná nevesta/ Proč bychom se netešili/.	

ČK 2: Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou	Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).	5.	DEJ	Detská práca	práca s textom diskusný príspevok diskusia, vlastný názor diskusia
		6.		Život v stredovekom štáte (vývoj platidiel, rozdiel medzi výmenným a peňažným obchodom)	
		7.		Banské mestá	
		8.		Objavitelia a objavovaní	
		7.		Slovenské vystaňovalectvo	
		7.	Kolonializmus		
		9.	OBN	Spoločenské skupiny a rozvrstvenie ľudskej spoločnosti (sociálna nerovnosť)	
		Výroba a výrobný proces (produktivita práce, výrobné zdroje)			
		6.	GEG	Trhový mechanizmus (dopyt, ponuka, cena)	
		7.		Hospodárstvo Ameriky, oblasti a štáty	
		8.	Hospodárstvo Afriky		
		9.	Hospodárstvo Ázie		
		6.	ANJ	Hospodárstvo Európy	
		Hospodárstvo a znečistenie prírody			
		5.	SJL	Rozdiely medzi regiónmi Slovenska	
Vzdelávanie a práca					
6.	ETV	Domov a bývanie			
7.		Príslovia, porekadlá, pranostiky			
6.		Rozprávka-Zemský poklad			
7.		M.Twain:Princ a bedár			
6.		E.Kastner:Emil a detektívi			
6.		Zhovárame sa a diskutujeme-Argument a protiargument			
7.		J.C.Hronský:Do školy			
8.		M.Kukučín:Z teplého hniezdaJ.			
6.		G.Tajovský: Do konca			
7.		Pojem prosociálne správanie, pomoc, spolupráca, bohatstvo, chudoba			
ČK 3: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne	Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.	6.	HUV NBV	Jazz na ceste do sveta	
		7.		Rozvoj svedomia- múdrosť overená mnohými generáciami	
		8.	Schopnosť deliť sa		
		5.	Životopis sv. Františka (opísať prostredníctvom príkladu zo života zmysel obety)		
		9.	DEJ	Na ceste k demokracii a samostatnosti	
		9.	OBN	Rodinné právo (rodinný rozpočet)	
		7.	FYZ	Výpočet tepla	
		9.	FYZ	Práca el. prúdu	
6.	ANJ	Obchod a služby			
8.	THD	Obchod a služby			
8.	FYZ	Výpočet spotreby el. energie. Úspory el. energie.			
9.	ANJ	Výpočet spotreby el. energie. Úspory el. energie.			
8.	THD	Výpočet spotreby el. energie. Úspory el. energie.			
Téma 2		Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí			
Kompetencie		Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov osobných financiách.			
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia	Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom. Argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.	9.	DEJ	Na ceste k demokracii a samostatnosti	Kolektívne hry, Súťažné disciplíny .....
		9.	OBN	Rodinné právo, finančné právo (byť zodpovedný)	
		6.	GEG	Kultúra, umenie, veda, šport, zamestnanie obyvateľov	
		5.	SJL	Plagát, inzerát, reklama	
		5.-9.	TSV	Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote	

ČK 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov	Uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch. Opísať základné typy bankových produktov	5.	INF	Komunikácia a spolupráca- vyhľadávanie na webe	
ČK 3: Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ	Vymedziť korupciu ako porušenie zákona (trestný čin). Vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí. Uviesť príklady podvodov súvisiacich so zneužívaním verejných zdrojov.	7.	OBN	Štátna moc je deliteľná tromi (výkonná, súdna, zákonodarná)	
ČK 4: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov. - poznať priority pri mienaní peňazí, kupovať len to, na čo mám peniaze	Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia. Stanoviť si kroky na dosiahnutie krátkodobých finančných cieľov	8. 9. 5. 6. 7. 8. 5. 5.	DEJ MAT MAT MAT MAT SJL HUV	1. svetová vojna Diktatúry v medzivojnovom období (hospodárske krízy) Obchodnícke počty Nakupujeme, ceny v obchodoch, zvyšovanie a znižovanie cien, počítame v eurách, balíme po 10 kusov, kto zaplatil viac, kupujeme viacerí Riešenie sl.úloh z oblasti finančníctva(percentá) Kombinatorika-zhromažďovať a triediť údaje Eurá a centy Zisk-dlh, Farebné čísla, Účtovné knihy, Celé čísla Plagát, inzerát, reklama Harmónia- Z východnej dievča	
ČK 5: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach	Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom	9. 5.	OBN INF SJL	Informačná spoločnosť-bezpečnosť a riziká Detvan a Jánošíkov poklad	
ČK 6: Vedieť stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.	Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu. Charakterizovať pojem finanční spotrebiteľa. Uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov. Uviesť príklady falšovaných tovarov (fejkov).	9. 7. 7.	OBN INF SJL	Spotrebiteľ a spotreba (Zákon o ochrane spotrebiteľa, reklamačný poriadok) Informačná spoločnosť-riziká počítačovej kriminality Asertivita, Ja mám na to iný názor Asertívna komunikácia (schopnosť vedieť odmietnuť zavádzajúce obchod.praktiky)	
Téma 3	Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca				
Kompetencie	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.				
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky

ČK 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby	Vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny. Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou)	9. 6.-7.	GEG ANJ	Cestovný ruch a krásy Slovenska Rodina a spoločnosť	
ČK 2: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti	Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní. Porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami. Uviesť príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.	9. 6. 9.	THF GEG vých. poradca	"Moje povolanie = moja budúcnosť" (informácie o práci z internetu, www.profesia.sk) Kultúra, umenie, veda, šport, zamestnanie obyvateľov - Amerika Deň voľby povolania	
ČK 3: Identifikovať zdroje osobných príjmov	Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá) Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora).	8. 9. 9.	DEJ OBN	Priemyselná revolúcia a modernizácia Zápas o každodenný chlieb Potreby a statky (osobné príjmy, príjem domácnosti)	

Téma 4

Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Kompetencie

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti

čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Vypracovať osobný finančný plán.	Vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov.	9.	OBN	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi	
	Rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky	9.	OBN	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi	
	Opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - mýňanie, sporenie a spoluúčasť.	9.	OBN INF	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi Informácie okolo nás - tvorba tabuľky	
	Diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu, (príjmy, výdavky a úspory).	9. 8. 7.	OBN FYZ SJL	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi Zdroje energie Diskusia, debata	
	Zostaviť rozpočet domácnosti Poznať typy rozpočtov a ich odlišnosti (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny Vypočítať percentuálny podiel pripadajúci na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu.	9.	OBN	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi	
	Charakterizovať hlavné prvky jednoduchého závetu	9.	OBN	Rodinný a štátny rozpočet, hospodárenie s peniazmi	

ČK 2: Popísať spôsob používania rôznych metód platenia	Charakterizovať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií	9. 8.	OBN GEG	Banky a sporiteľne. Peniaze a formy peňazí (hotovostné, bezhotovostné, kvázi peniaze) Európska únia	
	Opísať moderné spôsoby platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné), podľa technológie (s magnetickým prúžkom a čipom) a podľa spôsobu prevedenia (embosované, neembosované, virtuálne)	9.	OBN	Banky a sporiteľne. Peniaze a formy peňazí (hotovostné, bezhotovostné, kvázi peniaze)	
	Nájsť informácie z internetu o rôznych virtuálnych menách Charakterizovať funkciu elektropeňažných inštitúcií.	9.	OBN	Banky a sporiteľne. Peniaze a formy peňazí (hotovostné, bezhotovostné, kvázi peniaze)	
	Uviesť príklady použitia hotovostného a bezhotovostného platobného styku Vyhľadať trendy bezhotovostných operácií.	9.	OBN	Banky a sporiteľne. Peniaze a formy peňazí (hotovostné, bezhotovostné, kvázi peniaze)	
ČK 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.	Opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH. Zhodnotiť vplyv ponuky na dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny. Uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze. Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a mŕňaní finančných prostriedkov. Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.	9. 8.	OBN MAT	Ekonomika a ekonómia Základné ekonomické otázky (čo, ako a pre koho vyrábať) Štatistika a pravdepodobnosť, Hazardné hry, Šanca a jej pravdepodobnosť, Hádzeme kockou , mincami	
ČK 4: Vysvetliť daňový a odvodový systém	Vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu. Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní. Použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy	8.	MAT	DPH	
ČK 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.	Analyzovať súvislosť filantropie s osobným rozpočtom. Opísať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách.	5.-9.	Prierez. téma: Osob. a soc. rozvoj	Deň narcisov	

Téma 5		Úver a dlh			
Kompetencie		Udržanie výhodnosti, požíčanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu			
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov	Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Identifikovať platený a prijatý úrok. Vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a význam nákupov na úver.	9. 9. 7.-8.	DEJ OBN MAT	Zápas o každodenný chlieb (dlhy, exekúcie) Banky a sporiteľne (úver, úrok, druhy úveru) Úroky - percentá	
ČK 2: Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť	Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi. Uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie	9.	OBN	Bankové a nebankové subjekty (vymáhanie dlhov)	
ČK 3: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov	Uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov 16 Identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie	9.	OBN	Banky a sporiteľne (druhy úverov)	
Téma 6		Sporenie a investovanie			
Kompetencie		Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi			
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite	Uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele. Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie	9.	OBN	Banky a sporiteľne (pozitívne a negatívne stránky sporenia)	
ČK 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov	Vysvetliť, ako sa môže meniť hodnota investície.	9.	THD	Šetrenie majetku, amortizácia	

ČK 3: Zhodnotiť investičné alternatívy	Uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom. Uviesť spôsoby využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti)	9.	DEJ	Na ceste k demokracii a samostatnosti	
ČK 4: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhami	Opísať úlohu Fondu ochrany vkladov. Opísať rozdiel medzi pobočkou zahraničnej banky a dcérskou spoločnosťou.	7.	VYV	Moderná architektúra - banky (modely zahr. bánk, bánk v SR)	
Téma 7					
Riadenie a poistenie					
Kompetencie					
Používanie primeraných stratégií riadenia rizík					
čiasťková kompetencia	výkonový štandard	ročník	predmet	obsah /učivo v predmete	poznámky
ČK 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie	Popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť. Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením. Uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).	9. 9.	OBN GEG	Poišťovne (druhy poisťovní a poistenia) Ochrana prírody, kalamity a prírodné hrozby	
ČK 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením	Vysvetliť základný účel verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.	9.	OBN	Základné poistenie a dobrovoľné pripoistenie	
ČK 3: Charakterizovať komerčné poistenie.	Vysvetliť podstatu a význam poistenia. Rozoznať jednotlivé hlavné typy poistenia motorových vozidiel. Uviesť príklady, na ktoré sa vzťahuje havarijné poistenie vozidla a povinné zmluvné poistenie vozidla. Vysvetliť rozdiel medzi poistením bytu, resp. domu a poistením jeho zariadenia.	9.	OBN	Poiťovne (poistenie osôb, majetku, motorových vozidiel) Význam poistenia	

Poznámky:

Na druhom stupni základnej školy by žiaci mali mať viac skúseností so situáciami, v ktorých bolo potrebné uplatniť finančnú gramotnosť. Je možné využívať túto skúsenosť a nadväzovať na ňu. Vzhľadom na predmetové zameranie učiteľov je nutná ich väčšia súčinnosť. Je vhodné nájsť spoločné témy a na nich ukázať komplexnosť finančnej gramotnosti. Na tomto mieste by sme chceli upriamiť pozornosť na učebné predmety, prípadne na témy, v ktorých je možné realizovať finančné vzdelávanie. Ťažisko finančného vzdelávania je v tomto prípade v trojici učebných predmetov – občianskej náuke, matematike a etickej výchove. Treba však pripomenúť, že i menej skúsený učiteľ určite odhalí príležitosť aj v iných učebných predmetoch, prípadne v maximálnej miere využije aktuálne dianie v spoločnosti.

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy. Predmety, do ktorých sme finančnú gramotnosť začlenili:

5. ročník: GEG, NBV, HUV, DEJ, SJL, TSV, INF, MAT,

6. ročník: GEG, DEJ, ANJ, SJL, ETV, HUV, TSV, MAT,

7. ročník: OBN, SJL, DEJ, GEG, NBV, FYZ, TSV, MAT, INF, ANJ, VYV

8. ročník: ANJ, NBV, DEJ, GEG, NBV, THD, TSV, MAT, FYZ,

9. ročník: OBN, GEG, DEJ, FYZ, THD, TSV, INF, THF,

Výchovný a kariérový poradca v 9. ročníku v téme Voľba povolania

V rámci prierezovej témy **Osob. a sociálny rozvoj** v téme Deň narcisov

PLATNOSŤ A REVIDOVANIE iŠkVP ISCED 2:

Platnosť iŠkVP Revidovanie iŠkVP ISCED 1	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy,...	Prejednané na	
			Pedagogickej rade/zápisnica	Rade školy/zápisnica
Platnosť iŠkVP od	1.9.2015	Inovácia učebných plánov a UO v 5. ročníku	31.8.2015	28.9.2015
Revidovanie ŠkVP	1.9.2015	Podrobné rozpracovanie finančnej gramotnosti v jednotlivých ročníkoch		
Platnosť iŠkVP od	1.9.2016	Inovácia učebných plánov a UO v 6. ročníku	30.8.2016	13.9.2016
Revidovanie ŠkVP	1.9.2016			
Platnosť iŠkVP od	1.9.2017	Inovácia učebných plánov a UO v 7. ročníku		
Revidovanie ŠkVP	1.9.2017			